

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

A zempléni vereség

Debrecen, szeptember 22.

Andrássy Gyula grófot, a pártalakítót, aki bizalmatlansági indítványt nyújtott be abban a megyében, ahol ő abszolút urnak érezte magát, csufos vereség érte. Andrássyék e zempléni veresége — ahol a vármegye Andrássy Gyula gróf személyes fölszólalása ellenére az általa indítványozott bizalmatlanságot harminckét szavazattöbbséggel elvetette — Tisza István grófot és a kormányt az ellenzék jóvoltából újabb diadalhoz segítette.

Mindenesetre figyelmet keltő körülmény, hogy míg márciusban hatvanhét szavazattal tudott az ellenzék a kormány ellen bizalmatlanságot szavaztatni, addig most közvetlenül az új pártnak nagy garral és reklám-dobveréssel történt megalakítása után Andrássy Gyula gróf többsége nem hogy nem szaporodott, nem hogy a régi létszámában megmaradt volna, de sőt a munkapárt javára harminckét szavazatnyi többséggé változott át.

Magyarok Istene! Ha Andrássy Gyula gróf a maga legsajátabb hazájában, amelyről olyan nagyon kürtölték, hogy itt most majd megmutatják nek, az alkotmánypárt megalakítása csak ennyi lelkesedést és eredményt tudott kiváltani és felmutatni, ebből a faktumból elfogultság nélkül kell és lehet következtetni mindenkinek arra, hogy Andrássy Gyula gróf, Mezössy Béla és Désy

Zoltán együttes zászlóbontása az egész országban milyen visszhangra találhatott és talált is. Az aradi és hevesmegyei vereségek után most Zemplénum megye közgyűlése is érthető és érzékeny leckét adott az ellenzék vezéreinek, akik az efféle epizódok kiaknázása által próbálnak — de úgy látszik mindenütt sikertelenül — kellemetlenkedni, valójában pedig csak a saját kudarcuk sorát szaporítják.

Pedig ugyancsak hangos volt az ellenzéki sajtó napok óta, hogy Andrássy maga megye le Zemplénbe, maga fogja betérjeszteni a bizalmatlansági indítványt és Zemplénum megye meg fogja mutatni, hogy mekkora bizalmatlanságot fog szavazni. És Andrássy fölutazott Zemplénbe, beadta a bizalmatlansági indítványt és megbukott vele együtt.

Andrássy legutóbbi kortes viselkedésénél zempléni beszéde sokkal inkább megmutatja azt az alacsony mértéket, ahova Andrássynak le kellett szállania, hogy Tisza gyűlöletét s ellenzéki mivoltát bebizonyíthassa. Azt mondja többek közt, hogy ő — mint ellenzék — nem indulhat ki abból a fölfogásból, hogy a kormányt a vármegyének támogatni kell, ha az üdvös és hasznos dolgot akar csinálni. Szabad ilyen mondani egy komoly, pártgyűléstől és elfogultságtól ment politikusnak? De hiába az ellenzéki érzet rajta is az izét s ma éppugy kell cselekednie, beszélnie neki is, mint akármelyik népgyűlési pártvezérnek.

És a kegyetlen zempléni határozat mellett most olvasnia, látnia, éreznie kell folyton azt a kegyetlen támadást, amely lépten-nyomon éri az ő függetlenségiből lett párt-hiveit. És e támadásokban több is van, mint csak megnyilatkozás a hitehagyott függetlenségiek ellen, kritikák azok a párt megalakulása fölött is, még pedig éles, kegyetlen kritikák. Ha a népgyűlések is meg lesznek, amelyeket már propagálnak intranzigens függetlenségi körökben, akkor igazán nem tehet egyebet Andrássy Gyula gróf, mint hogy visszavonuljon, miután be kell látnia, hogy az ő se hideg, se meleg, tartalmatlan és a hatalomvágyon kívül őszinteség nélkül való programjával kudarcnál egyéb nem terem reá nézve a politikai mezőkön.

Eddig is csak fájó sebeket gyűjthetett a megindított hatalmi tülekedésben s e sebek fájdalmi után azt hisszük ő is azt kérdezi magától, amit az egész ország kérdez tőle:

— Mit akar hát?

A zempléni vereség egy újabb hatalmas memento arra, hogy a mostani uton senki sem akad, aki őszintén kövesse őt.

Andrássy Gyula gróf ma teljesen céltalan és emellett káros politikai taktikázást csinál, 67-es létére gravaminális politikát üz, személyi tendenciákkal. Így azután igazán nincs joga pártjának nemcsak a létre, neki pedig arra, hogy a részvétlenség, a kudarcok miatt panaszkodjék. Kudarcjai nagyon is megérdemelték, a részvétlenség-

LEGUJABB COSTÜMKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK FRANK SÁNDORNÁL. :::

A hálátlan emberek

— Elég, nem akarok többé inni! Nem, nem! Ideje, hogy megokoskodjam . . . Ha az ember fizetést huz: becsületesen kell dolgoznia, pihenésről, alvásról is le kell mondania! Hagyjuk az ostobaságokat . . . Megszoktad semmiért kapni a fizetésedet és ez nincs rendjén . . . nincs rendjén!

Miután ilyképpen megdorgálta magát: Podtjagin, a vonatvezető, úgy érzi, hogy lekiúszhatatlan munkavágy ébred benne. Éjfélután két óra van, de mégis fölkel a kalauzokat és velük együtt végigjárja a kocsikat, hogy a vonatjegyeket revideálja.

— A jegyét! — kiáltja vidáman csettintve a nyelvvel. Álomittas emberek fölriadnak a vagon homályából; kábultan néznek körül; fejcsóválva nyújtják oda jegyeiket.

— A jegyét! — fordul Podtjagin egy másodosztályu utas felé; sovány, beesett arcu ember, ki prémes kabátba burkolódzott és párnákkal van körülveve.

— A jegyét!
A sovány ember nem felel. Álomba merült. A vonatvezető megérinti a vállát és türelmetlenül ismétli:

— A jegyét!
Az utas összerázkódik, kinyitja a szemét és rémülten tekint Podtjagindra.

— Mi? Ki? Ah?
— Azt mondják önnek orosz nyelven: A jegyét! Ké—rem!

— Istenem! — nyögi a sovány ember, panaszos arckifejezéssel. — Uristen! Gyötörnek a reumatikus fájdalmak . . . Három éjjelen át nem aludtam — este morphiomot vettem be, — és maga — a maga jegyével! Hiszen ez szivtelenség, kegyetlenség! Ha tudná, mily nehezemre esik elaludni, nem zaklatna éfélé butaságokkal . . . Könyörtelen és buta! És miért van most hirtelen szükség a jegyemre? Soha ilvet!

Podtjagin meggondolja, hogy sértve érezze-e magát, vagy sem és előbbire határozza el magát.

— A korcsmában nem ilyen szivtelenek az emberek . . . — köhögi az utas. — Miképpen aludjak el most másodsor? Hirtelen szüksége van a menetjegyre? Minő buzgalom! Jó, ha még ellenőrzés céljából történe . . . De jól tudja, hogy az utasok fele jegy nélkül megy . . .

— Hallja, uram! — rotyan föl Podtjagin. — Gondolja meg, bebizonyíthatja-e állításait? És ha nem hagy föl a lármázással és tovább is háborgatja a közönséget: kénytelen leszek arra, hogy a következő állomáson kiutasítsam . . .

— De ez fölháborító! — fakad ki az

utasok egyike. — Zaklatja ezt a beteg embert! Hallja-e, nincs magában könyörület?

— De hiszen ő kiabál! — védekezik meg hunyázkodva Podtjagin. — Jó, hát nem kérem el a jegyet . . . Amint tetszik . . . De önök maguk is tudják, hogy a kötelességem parancsolja . . . Ha nem volna kötelességem, akkor persze . . . Megkérdézhetik az állomásfőnököt . . . Kérdezzen, akit akar . . .

Podtjagin megvonogatja a vállát és tovább megy. Ugy érzi, hogy megsértették és méltatlanul bántak vele.

— Pedig nem igaz, nem tehetek róla . . . — dörmögi. — Megkivánja a kötelesség . . . Ha nem hiszik el nekem, majd megmondja nekik az állomásfőnök.

Az állomás. Öt percig áll a vonat. A harmadik csöngetés előtt ismét a beteg fiúkéjébe lép. Podtjagint követi a pirossapkás állomásfőnök.

— Itt ez az ur, — kezdi Podtjagin, — úgy tartja, nem áll jogomban elkérni a menetjegyet . . . Kérem, állomásfőnök ur, mondja meg ennek az urnak: a kötelességem-e elkérni a menetjegyet, vagy sem? Uram! — fordul Podtjagin a sovány emberhez. — Uram! Itt az állomásfőnök ur, megkérdézheti tőle, ha nem hisz nekem.

A beteg összerázkódik, mintha kígyó marta volna meg, tágranyiló szemekkel bá-

ért pedig hálásnak kell lennie, mert ennek hideg zuhanya talán észre téríti még a végső lecsuszás előtt.

Viták a pénzhiány körül

Elfogyott a függőkölcsön

Debrecen város tanácság is elfutott a nagy nincsentelenség hatása. A kölcsönök összegei fogytán vannak, fizetni pedig kell. Kovács József polgármester, Vargha Elemér dr. tanácsnok hónapok óta igyekeznek azon, hogy újabb kölcsönt tudjanak szerezni Debrecen városának, de tudvalevő, hogy a mai pénzviszonyok közt erre kilátás nem volt. A helyzet azért egyáltalán nem világos, mert hiszen a folyó kiadások mégis csak fedezetet nyerne a város jövedelméből, az újabb nagyobb létesítmények pedig néhány hónapi késedelmet szenvednek.

E kérdés körül fejlődött ki, hosszabb vita, amelynek során a főszámvéző bejelentette, hogy a függőkölcsönből csupán 425,000 korona áll még rendelkezésre, pedig ezt még terhelik a bérházépítés költségei, a vízvezeték számlák még ki nem fizetett részletei s erre tervezték a rendőrségi központi palota építésének költségeit is.

Itt indult meg a vita, de határozathozatalra és érdemleges intézkedésre nem került a sor, csupán tudomásul vették a bejelentéseket s a tanács utasította a főszámvézőt, hogy ezután a hitel tullepések elkerülése érdekében az aktákra mindig írja rá, hogy az illető rovatban mennyi összegű hitel áll még rendelkezésre.

Ezután értek rá több konkrét ügy tárgyalására, amelyek során a tanács néhány már kimerített alap helyett egyéb fedezeti tételből utalványozott ki összegeket.

Igy a debreceni football-verseny költségeire 350 koronát utalványozott ki a debreceni sportegyesületnek egyéb fedezet híján az újví jutalmazásokra fölvevő összeg terhére.

A Concours Hyppique alkalmából a Vilmos-huszárezrednek több kiváló magasrangú vendége lesz a külföldről is, sőt egy főherceg is. Ezért a már kopott tiszti étkezőtermekek ki akarják festetni. A tanács, bár erre a szerződés értelmében nem köteles, mégis 800 koronát e célra kiutalványozott, úgy hogy ez összeget az ezred részére épületfenntartás céljaira járó évi összegből 200 koronás részletekben évenként levonja.

mul Podtjaginra és kétségbeesetten visszaveti magát a pamlagra.

— Istenem! Most még egy port vettem be és éppen aludni kezdek és megint itt van ez a . . . ez a Esedezem, könyörüljön meg rajtam!

— Itt az állomásfőnök ur, beszélhet vele! Van-e jogom, a jegy . . .

— De hiszen ez türehetetlen! Itt van a jegye, vigye! Vigye! Veszek még öt jegyet, csak engedjen békében meghalni! Hát valóban sohasem voltak betegek önök? Egy csöpp emberi érzés sincs bennük?

— Nyugalmat, uraim! — háborodik föl egy egyenruhás ur. Mikor lesz vége e zaklatásnak?

— Ugyan hagyja már . . . — véli az állomásfőnök, kinek nem kellemes az egész dolog. Sarkon fordul és kimegy. Vállvonogatva Podtjagin után.

— Tudja az ördög, miképpen járjon el itt az ember! — dörmögi elkeseredetten. — Ő végette hívtam az állomásfőnököt, hogy megértse, megnyugodjék és ő . . . még engem szid.

De lassan-lassan oly érzések ébrednek, fejlődnek Podtjagin keblében, melyek a lelkifurdalásra hasonlítanak . . .

— És egy félórával később — ismét belép az ismert másodosztályos fiúkébe.

— Uram! — fordul a beteg utas felé. — Hallgasson ide, uram.

Tovább terjed a kolera

Már Kolozsváron is föllépett

Minden óvintézkedés, minden orvosi igyekezet mellett sem tudják a hatóságok megakadályozni a kolera tovább terjedését. Mindig újabb és újabb megbetegedések fordulnak elő és olyan vidékeken is, amelyeket a rettenetes rém eddig megkímélt. A föllépett esetek azonban mégis sokkal szóróvívóssában jelentkeznek, mint az elmúlt hetekben és így van remény arra, hogy a járványos betegség el lehet teljesen nyomni. A legutóbbi esetről a következő táviratok számolnak be:

Újabb megbetegedések.

Kolozsvár, szeptember 21. Csütörtökön a főpostán hirtelen rosszul lett *Wrek Flórián* postatiszt és *Zsibai György* postaszolga. A tiszti orvosi hivatal intézkedésére a két beteget a járványkórházba szállították és a hivatal fertőtlenítették. A bakteriológiai vizsgálat az egyik betegnél, *Wreknél megállapította az ázsiai kolera*. A főispán intézkedésére azonnal megtették az összes óvintézkedéseket. Valószínű, hogy egy koleras vidékről érkezett csomag fertőzte meg a postatisztet, a ki különben már a javulás utján van.

Munkács, szeptember 21. *Ujabb négy kolera megbetegedés fordult elő* a megye területén. Munkácsan az energikus intézkedések folytán már harmadik napja nem fordult elő gyanus megbetegedés.

Máramarosziget, szeptember 22. *Domokos József* színész tegnap gyanus körülmények között megbetegedett, mire a járványkórházba szállították, lakását pedig azonnal fertőtlenítették. A városi főorvos szerint valószínű, hogy Domokos csak bélgyulladásban szenved. Mindazáltal megejtik a bakteriológiai vizsgálatot.

Hidegkutról tegnapelőtt egy koleras beteget hoztak be a fővárosba. Neve *Deki Amália*, egy nyugalmazott kalauznak a leánya, aki apjának gazdaságát vezeti. Hidegkuton lakik, a Széphalom-telepen, a Rákóczi-utcában. — Tegnapelőtt odahaza rosszul lett, az apja azonnal a saját kocsijára ültette és Budapestre vitette, ahol az új Szent János-kórházba akarta fölvetetni. Ott azonban a beteget azonnal kolera gyanusnak simerték föl és *Irsay Artur* dr. egyetemi tanár, a jobbparti kórház igazgatójának rendeletére a beteget a Szent Gellért-kórházba vitték. Ott a kocsi fertőtlenítették és mindazokat, akik a beteget kísér-

ték, szintén dezinficiáltak és elkülönítették. — Noha a beteg vidékről jött, mégis orvosi bizottság ment ki Hidegkutra és fertőtlenítették a beteg lakását. *Deki Amália* hozzátartozóit pedig elkülönítették és megfigyelés alá helyezték. A bakteriológiai vizsgálat szerint a betegség valóban kolera. Azonban nem a súlyosabb természetűek közül való. A beteg különben is már jobban érzi magát és valószínűleg fölgógyul. A többi kolera beteg, akiket a Gellért-kórházban ápolnak, szintén jól érzik magukat.

Hivatalos jelentés.

A belügyminiszter hivatalosan ielenti: A bács megyei Obecsén 4, a temes megyei Deliblaton 2, a krassószörény megyei Néramezón 1, Néramogyoróson 2, az ungmegyei Kistégláson 1, Nagyráton 1, a bereg megyei Oroszvégen 7, Borhalmon 1, Szarvaskuton 1, Tarpán 1, Várpalánkán 2, Vezérszálláson 1, a pest megyei Ráczevén 1, Hidegkuton 1, végül Kolozsváron 1 újabb koleras megbetegedés fordult elő.

Népgyűlések Andrássyék ellen

Kavarodás a függetlenségi kilépések miatt

Justh Gyulából kitört a keserűség amiatt, hogy volt alvezérei, összejátszva Andrássyval, végképen tönkre akarják tenni a függetlenségi pártot. Justh Gyula elkeseredésében kevesen osztoznak, — hiszen csak egy páremler tart még ki a vezér és programja mellett — újabb azonban igen „értékes” fegyvertársat kapott Justh: *Polónyi Gézát*.

Az ősz pecsétőr módjólott bosszus. Talán még Justh Gyulánál is haragosabb. Nem elég, hogy őt kinullázták mindenből, kihagyták, hanem tetejébe az esküdt ellenségei kerültek a konkurrens párt élére: Andrássy, a ki a miniszterségéből kidobatta és Désy, a ki nek Vázsonyival való barátságát nem tudja megbocsátani a szegény, lejárattott kurucvezér. A napokban hát fölkereste régi elvbarátait és a következő gyanus kijelentést tette:

— Szép, szép, ha az Andrássy gyönyörűséges szeméért renegátok lettek a függetlenségi képviselők és felrugták esküdt elveiket — de mit szólnak ehhez a kerületek? Hát ha a kerületek függetlenségi népe fellázad hitehagyó képviselőik ellen és számon kéri tőlük elveiket, amelyek mellé kötötték a becsületüket és amelyre többen — például Mezőssy is — formálisan megesküdtek? Ebből csunya botrány lehetne, országos skandalum. Pedig ez megtörténhetik!

Polónyi nem szolt többet. Csütörtökön azonban váratlan meglepetés történt. Vidéki párttagok indítványozták ugyanis, hogy a függetlenségi párt tartson októberben minden vasárnap népgyűlést a következő helyeken: *Nagykálló, Marosvásárhely, Csikszereda, Görgő, Mezőkeresztes, Déva, Putnok*. A párt szempontjából utóvégre kívánatos dolog, hogy szervezkedjék és megerősödjék.

Egy jószemű honatya azonban, ahogy megtudta a tervet, menten kitalálta, hogy mit jelentsen.

— Ez már teszi, hiszen ezek a kerületek az *Andrássy-pártivá vedlett függetlenségi kerületei: a Mezőssy, Désy, Bethlen István gróf, Kállay Ubul, Gedeon Aladár, Bottlik István, Barcsay Andor és Putnoki Móric kerületei!*

Erre azután mindenkinek eszébe jutott a Polónyi fenyegető jóslata. Végire jártak a dolognak és kiderült, hogy Budapestről „valaki” felbízta a kerületek függetlenségi vezéreit, hogy ne hagyják annyiban a képviselők árulását. A vidéki vezérek erre elhatározták, hogy népgyűlést tartanak, amelyre meghívják kerületük képviselőjét és a párt elnökei kivül — Justh Gyulát és Polónyi Gézát is. A népgyűlésen valamelyik szónok fel fog-

A beteg összerázkodik és fölugrik.

— Mi az?

— Én . . . én csak bocsánatot kérek . . . Nem kell megsértődnie, ha . . .

— Ah . . . Vízet . . . — nyögi a boldogtalan, a szívéhez kapva. — Bevettem a harmadik morfiumport, elaludtam és — újra! Istenem, de hát mikor ér véget ez az emberkinzás!

— Én csak — bocsánat . . .

— Hallja, — én kiszállok a következő állomáson. Tovább nem viselhetem el . . . Én . . . én meghalok . . .

— Ez aljas! Ezt nem nézhetjük tovább! — háborodnak most föl az utasok. — Takarodjék! Ezt az arcátlanságot meg fogja keserülni! Takarodjék!

Podtjagin tehetetlenül tekint körül, föl-sóhajt és elhagyja a kocsi. A szolgálati osztályba vonul vissza, bágyadtan leül az asztal elé és sopánkodik:

— Micsoda népség! Azokért törje magát az ember! Itt dolgozzon az ember és teljesítse kötelességét! Hát csoda-e, hogy végre mindenre fűtyül és ivásra adja magát? Ha nem teszek semmit, sem tetszik nekik; ha hozzálátok a munkához: még rosszabb . . . Hát akkor már inkább iszom egyet!

Podtjagin egy haitásra kiüriti az üveget és nem gondol többé munkára, kötelességre és becsületre.

ja olvasni képviselőjük függetlenségi program beszédét, hangsúlyozva azokat a szakaszokat, amelyekben megfogadta, hogy

1. a függetlenségi párt tagja marad mindhaláláig;
2. nem tágit az önálló magyar banktól és önálló vámterülettel és
3. kitart a katonai követelések mellett.

Ezután megkérdi a szónok, hogy *becsületos ember megszegheti-e a szavát és hogy szűszegő érdemel-e mandátumot?* Maid egyenesen számon kéri a képviselőtől:

1. miért lépett ki a függetlenségi pártból;
2. miért ejtette el az önálló vámterületet és magyar bankot és
3. miért mondott le a katonai követelményekről?

E kérdések felvetése után elő fogtak lépni a kerületi vezérek és kijelentik, hogy ők függetlenségi programmal küldték be „szeregett” képviselőjüket, ezért áldoztak, küzdöttek és szenvedtek. Mivel pedig megdöbbentő csalódás érte őket, a következő határozati javaslatot terjesztik elő:

„Az az ember, aki adott szavát és esküjét megszegi, nemcsak arra nem méltó, hogy a törvényhozás tagja legyen, de még arra sem, hogy választójoggal bírjon. A nemzet átka, a polgárok megvetése jár az árulónak és esküszegőnek!”

Ez a népgyűlésnek „programja”. A függetlenségi párt megalkuvóbb csoportjában nagy a riadalom miatta és egyik-másik vezér mindent meg is tesz, hogy a botrány elmaradjon. Sikerülni fog-e — mihamar elváltik.

Gyárilparosok szervezkedése

Vállvetve a közös érdekért

Aki figyelemmel kíséri a debreceni gyárilparosok kebeléből alakult szövetségi fiók működését, a rokonszenvnek és a tiszteletnek érzésével kell hogy adózzék ennek a fiatal, de már is jelentékeny szociális munkát végző csoportnak. A közhasznú munkáskertek megteremtése maga olyan nagy alkotás, melyet csak a mi közömbös és mindent gáncsoló szemünk nem lát meg, az ország, sőt a külföld azonban debreceni utmutatás és mintára csinál meg. De ez csak kis része annak a hatalmas programnak, mely a Gyárilparosok Országos Szövetsége, helvi csoportjából indult ki s reméljük még fokozottabb munkát produkál. Ezt bizonyítja különben a mai házi ünnepség is, melyet a Gvosz. igazgatósága rendezett abból az alkalomból, hogy anyagiakban is megerősödve önálló hajlékot teremtett magának, ahol levette a vendégjog selvmes kötelékét, acélos erővel és bátorsággal készülhet a jövőre.

Az új hajlék a Simonffy-utca 1. számú ház első emeletén van, melyet a Debreceni Bankkal bérelt a Gvosz. debreceni fiókja. Tanácssterem, könyvtár és egy kisebb intim író és dohányzó szobából áll az új fészek. Amilyen szerény a keret, olyan tág és jelentős a program, mely innen indul ki s bizton reméljük, hogy a város szociális fejlődésének egyik legerősebb forrása fog buzogni innen. A mai házfelavató ünnepségről a következő tudósítás számol be:

A felavató-ünnepségen a debreceni ipari és közgazdasági élet valamennyi számottevő tényezője megjelent. Szántó Győző elnök üdvözölte a jelenvoltakat, aki a következő érdekes és értékes megnyitót mondta el:

(A válság és a gyárilpar.)

— A debreceni gyárilpar, mely ma még serdülő korát éri, a ránk zudult válságos vi-

harok hatása alatt becsülettel megállott. Nem voltak ugyan barátai, vagy támogatói, mégis a maga lábán jár, izmai erejéből teljesítette azt a nagyszerű hivatást, mely a gyárilparban rejlik. Meglehetősen előítélettel, mondhatni ellenséges indulattal kellett megküzdnie. Eltelt fordultak nemcsak ellenségei, de látszólagos barátai is. Immár odáig jutottak a dolgok, hogy az emberek megriadtak, vajjon lehet-e itt kockázatniok vagyunkat ipari vállalatok révén?!

Ily körülmények között hatványozott erővel kell sorompóba állania a debreceni gyárosoknak és ennek az egyesületnek, hogy a zászló becsületéért küzdjenek s az ipar világhódító nagyhatalmának diadalát ezen a piacon is elősegítsék.

— Ezért szükséges, hogy ebből a fészkekből induljanak el azok az erők, melyek a közéletben majdan vezérszerepre lesznek hivatva s itt nyerjenek szárnyat azok az ideák, melyek megvalósítása e város közgazdasági életének reneszanszát fogják előidézni.

Majd a tagok egymásra utaltságáról szól, mely szükségessé teszi a tömörülést. És így folytatta:

(A kamarai választásokról.)

— Nekünk nincs kibén biznunk. A kamarai választásoknál is keserves csalódás és kiábrándulás érte ez az egyesületet, melynek tagjai közül a teljesítőképeség arányához illő delegátus-szám nem képviseli érdekeinket. De vereséget szenvedünk a városnál is minden alkalommal. Itt leli magyarázatát az a felületesség, mely legutóbb is a város egyetlen iparvágányát az érdekelte vasutársaságnak engedte át. Szervezkednünk kell tehát minden ellen, ami érdekeinket sérti, existenciánkat legázolja.

— Ezért — fejezi be szavait — részt kell vennünk első sorban a városi politikában, de érdeklődnünk kell az országos, sőt a külpolitika iránt is. Így erősödhetünk csak azzá, amivé az osztrák gyárilpar kifejlődni tudott, hogy külügyminisztert buktat azért, mert az illető, szem elől tévesztette azokat a nagy közgazdasági szempontokat, melyek az ipart éltetik s kulturát és szociális erősödést jelentenek. (Hosszan tartó, viharos éljenzés.)

Még Davidházy Kálmán szólalt fel az iparosok és gyárosok közös érdekeinek istápolása és a jóviszony ápolása mellett és Debreczeni Jenő, a világitási vállalat agilis igazgatója adott praktikus tanácsokat a Boszniával kötendő ipari nexusok létesítését illetőleg. Ezzel az ülés véget ért.

VÁROS ÉS MEGYE

— A közgyűlés előkészítése. A jog- és pénzügyi bizottság Vargha Elemér dr. tanácsnok elnöklété alatt e hó 23-án, holnap kedden délután 3 órakor ülést tart amelyen az októberi közgyűlés ügyeit készítik elő. A tárgysorozaton a többek közt a következő ügyek vannak. Tolnamegye, Nagyváradi város, Torontál vármegye, Kolozsvár város megkeresése feliratának támogatása tárgyában. A debreceni tudományegyetemi építési bizottság előterjesztése a létesítendő egyetemi telep építési munkálatai ügyében. Mérnöki hivatali jelentés a Szent-Anna-utca elejének kiszélesítése tárgyában. A Batthányi-u. 17 sz. házastelek megvételének ügye. A Siketnéma Intézet kérvénye évi segélyvételének felemelésére tárgyában. A Fried és Adorján cég beadványa a vízvezetéki üzem csatornaköltéseinek leszámolása tárgyában. A vízvezetéki üzemszatorna költségei honnan leendő fedezésének ügye. Előterjesztés a Debreceni Ipar- és Kereskedelmi Banknál levő 1.000.000 K függő kölcsön tárgyában. A városi téglafészerépgyár felügyelőbizottságának jelentése új kemence építése iránt.

Uj törvények

A kormány új alkotásai

Az őszi képviselőházi munkának legértékesebb részletei lesznek azok a törvényjavaslatok, amelyeket még ez idén terjesztenek a Ház elé. A többi igen fontos törvényjavaslat közül a kereskedelemügyi miniszter már többel teljesen készen van s ezek lesznek — igen jó forrás szerint — a képviselőház munkásságának első tárgyai.

A tőzsdereform.

Egészen készen van a tőzsdereform, amelyet még az őszi folyamán beterjesztenek és letárgyalnak.

A tőzsdereformra évtizedek óta készül minden kormány, de eddig egyik sem mert komolyan hozzányulni a kényes problémához. Oriási harcoktól félték mindig, mert a hatalmas merkantil-tábor féltve őrizi a tőzsdét, viszont a még hatalmasabb agrár-tábor pedig ha már rendszabályozásról van szó — egyenesen ki akarná végezni a börzét. A miniszterium azonban valahol a középben kereste az igazságot. A tőzsdét letörni nem akarhatja, mert ez gazdasági életünk visszafélesztését jelentené. De viszont a tőzsde visszaéléseit le akarja nyelni. Ezért reformtervezete az *áru-tőzsdét nem is érinti, hanem csak a termény-tőzsdét rendszabályozza meg.* Vagyis a lehetőség szerint meg akarja akadályozni a fedezetlen határidőüzletet, lehetetlenné teszi, hogy a gabona-slusszok egyszerű játékká fajúljának. Aki vesz, annak át kell majd vennie az árut és aki elad, az effektív árut fog adni és nem papírosárut. Ezzel azután nem a játék, hanem a tényleges kereslet és kínálat viszonya fogja irányítani a gabonaárak kialakulását.

A balkánszerződés.

A másik fontos törvényjavaslat a Balkán-államokkal való kereskedelmi szerződésünk. Közömbös állunk az Ausztriával való kiegyezésnek és erre el is van készítve már minden. A külkereskedelmi szerződések ugyancsak 1917-re mondhatók fel, de a Balkánon megváltozott viszonyok hatása alatt már most kívánja a miniszter a kereskedelmi szerződést megkötni a Balkán-államokkal. Kész a terv arra, hogy *Szerbiával, Bulgáriával és Görögországgal a legbensőbb gazdasági szövetségre lépjünk.*

Az eddigi retorziós vizállyt szövetség váltsa fel, amely szerint minden erőnkkel megvédjük a Balkán államok kereskedelmi és gazdasági érdekeit, aminek feiében viszont ők kötelezőleg a mi kereskedelmi és inari vállalataink által lendítik fel gazdasági életünket.

Magyar-görög vasut.

Ha ez a szerződés sikerül, a nagyszabású bolgár, szerb és görög beruházások munkálatai a mi iparunknak jutnak és *kereskedelmünk végre megvetetheti a lábát Keleten.* Sok tárgyalás folyik ez irányban és a siker már bizonyos. Igen nagyfontosságú az is, hogy kész a terv arra, hogy *Görögországgal direkt vasuti összeköttetést nyerjünk,* ami Görögország gazdasági termékeinek jelentené a közvetlen utat a magyar piacra és viszont a magyar ipari termékek gyors, egyenes utját a görög piacra.

Egyéb tervek.

Ugyancsak a kiviteli kereskedelem célját szolgálja az, hogy *hatalmas módon fogják fejleszteni a fiumei kikötőt és végre elkészül a budapesti kereskedelmi kikötő is,* amelynek tervezete, sőt kisajátítási tervezete és költségvetése is kész már.

Nagyobb szociális és közegészségügyi ujjítás is készül. Még ez év folyamán meg-

harlsnyák óriási választékban, r e n d k i v ü l o l c s ó n **LANTOS** Iskolakötények, Csipkeáruházában, Sas-u. 4. Telefon 12-50

ért pedig hálásnak kell lennie, mert ennek hideg zuhanya talán észre téríti még a végső lecsúszás előtt.

Viták a pénzhiány körül

Elfogyott a függőkölösön

Debrecen város tanácsáig is eljutott a nagy nincsentelenség hatása. A kölcsönök összegei fogytán vannak, fizetni pedig kell. Kovács József polgármester, Vargha Elemér dr. tanácsnok hónapok óta igyekezik azon, hogy újabb kölcsönt tudjanak szerezni Debrecen városának, de tudvalevő, hogy a mai pénzviszonyok közt erre kilátás nem volt. A helyzet azért egyáltalán nem világos, mert hiszen a folyó kiadások mégis csak fedezetet nyerne a város jövedelmeiből, az újabb nagyobb létesítmények pedig néhány hónapi késedelmet szenvednek.

E kérdés körül fejlődött ki, hosszabb vita, amelynek során a főszámvévő bejelentette, hogy a függőkölösönből csupán 425,000 korona áll még rendelkezésre, pedig ezt még terhelik a bérházépítés költségei, a vízvezeték számlák még ki nem fizetett részletei s erre tervezték a rendőrségi központi palota építésének költségeit is.

Itt indult meg a vita, de határozathozatalra és érdemleges intézkedésre nem került a sor, csupán tudomásul vették a bejelentéseket s a tanács utasította a főszámvévőt, hogy ezután a hitel tullepések elkerülése érdekében az aktákra mindig írja rá, hogy az illető rovatban mennyi összegű hitel áll még rendelkezésre.

Ezután tértek rá több konkrét ügy tárgyalására, amelyek során a tanács néhány már kimerített alap helyett egyéb fedezeti tételekből utalványozott ki összegeket.

Igy a debreceni football-verseny költségeire 350 koronát utalványozott ki a debreceni sportegyesületnek egyéb fedezet híján az újévi jutalmazásokra fölvevett összeg terhére.

A Concours Hyppique alkalmából a Vilmos-huszárezrednek több kiváló magasrangú vendége lesz a külföldről is, sőt egy főherceg is. Ezért a már kopott tiszti étkezőtermeket ki akariák festetni. A tanács, bár erre a szerződés értelmében nem köteles, mégis 800 koronát e célra kiutalványozott, úgy hogy ez összeget az ezred részére épületfontartás céljaira járó évi összegből 200 koronás részletekben évenként vonja.

mul Podtjaginra és kétségbeesetten visszaveti magát a pamlagra.

— Istenem! Most még egy port vettem be és éppen aludni kezdek és megint itt van ez a — ez a Eszedezem, könyörüljön meg rajtam!

— Itt az állomásfőnök ur, beszélhet vele! Van-e jogom, a jegy . . .

— De hiszen ez türehetetlen! Itt van a jegye, vigye! Vigye! Veszek még öt jegyet, csak engedjen békében meghalni! Hát valóban sohasem voltak betegek önök? Egy csöpp emberi érzés sincs bennük?

— Nyugalmat, uraim! — háborodik föl egy egyenruhás ur. Mikor lesz vége e zaklatásnak?

— Ugyan hagyja már . . . — véli az állomásfőnök, kinek nem kellemes az egész dolog. Sarkon fordul és kimegy. Vállvonogatva Podtjagin utána.

— Tudja az ördög, miképpen járjon el itt az ember! — dörmög elkeseredetten. — Ő végette hívtam az állomásfőnököt, hogy megértse, megnyugodjék és ő . . . még engem szid.

De lassan-lassan oly érzések ébrednek, fejlődnek Podtjagin keblében, melyek a lelkifurdalásra hasonlítanak . . .

— És egy félórával később — ismét belép az ismert másodosztályos fiúkébe.

— Uram! — fordul a beteg utas felé. — Hallgasson ide, uram.

Tovább terjed a kolera

Már Kolozsváron is föllépett

Minden óvintézkedés, minden orvosi igyekezet mellett sem tudják a hatóságok megakadályozni a kolera tovább terjedését. Mindig újabb és újabb megbetegedések fordulnak elő és olyan vidékeken is, amelyeket a rettenetes rém eddig megkímélt. A föllépett esetek azonban mégis sokkal szóróvívósabban jelentkeznek, mint az elmúlt hetekben és így van remény arra, hogy a járványos betegséget él lehet teljesen nyomni. A legutóbbi esetről a következő táviratok számolnak be:

Újabb megbetegedések.

Kolozsvár, szeptember 21. Csütörtökön a főpostán hirtelen rosszul lett *Wrek Flórián* postatiszt és *Zsibai György* postaszolga. A tiszt orvosi hivatal intézkedésére a két beteget a járványkórházba szállították és a hivatal fertőtlenítették. A bakteriológiai vizsgálat az egyik betegnél, *Wreknél megállapította az ázsiai kolera*. A főispán intézkedésére azonnal megtették az összes óvintézkedéseket. Valószínű, hogy egy koleras vidékről érkezett csomag fertőzte meg a postatisztet, a ki különben már a javulás után van.

Munkács, szeptember 21. *Ujabb négy kolera megbetegedés fordult elő* a megye területén. Munkácsan az energikus intézkedések folytán már harmadik napja nem fordult elő gyanus megbetegedés.

Máramarosziiget, szeptember 22. *Domonkos József* színész tegnap gyanus körülmények között megbetegedett, mire a járványkórházba szállították, lakását pedig azonnal fertőtlenítették. A városi főorvos szerint valószínű, hogy Domonkos csak bélgyulladásban szenved. Mindazáltal megejtik a bakteriológiai vizsgálatot.

Hidegkutról tegnapelőtt egy koleras beteget hoztak be a fővárosba. Neve *Deki Amália*, egy nyugalmazott kalauznak a leánya, aki apjának gazdaságát vezeti. Hidegkuton lakik, a Széchalom-telepen, a Rákóczi-utcában. — Tegnapelőtt odahaza rosszul lett, az apja azonnal a saját kocsijára ültette és Budapestre vitette, ahol az új Szent János-kórházba akarta fölvetetni. Ott azonban a beteget azonnal kolera gyanusnak simerték föl és *Irsay Artur* dr. egyetemi tanár, a jobbparti kórház igazgatójának rendeletére a beteget a Szent Gellért-kórházba vitték. Ott a kocsi fertőtlenítették és mindazokat, akik a beteget kísér-

ték, szintén dezinficiáltak és elkülönítették. — Noha a beteg vidékről jött, mégis orvosi bizottság ment ki Hidegkutra és fertőtlenítették a beteg lakását. *Deki Amália* hozzátartozóit pedig elkülönítették és megfigyelés alá helyezték. A bakteriológiai vizsgálat szerint a betegség valóban kolera. Azonban nem a súlyosabb természetűek közül való. A beteg különben is már jobban érzi magát és valószínűleg fölgyógyul. A többi kolera beteg, akiket a Gellért-kórházban ápolnak, szintén jól érzik magukat.

Hivatalos jelentés.

A belügyminiszter hivatalosan jelenti: A bács megyei Obecsén 4, a temes megyei Deliblaton 2, a krassószörénymegyei Néramezón 1, Néramogyoróson 2, az ungmegyei Kistózáson 1, Nagyráton 1, a bereg megyei Oroszvégen 7, Borhalmon 1, Szarvaskuton 1, Tarpán 1, Várpalánknán 2, Vezérszálláson 1, a pest megyei Ráczevén 1, Hidegkuton 1, végül Kolozsváron 1 újabb koleras megbetegedés fordult elő.

Népgyűlések Andrássyék ellen

Kavarodás a függetlenségi kilépések miatt

Justh Gyulából kitört a keserűség amiatt, hogy volt alvezérei, összejárva Andrássyval, végképen tönkre akariák tenni a függetlenségi pártot. Justh Gyula elkeseredésében kevesen osztoznak, — hiszen csak egy pár ember tart még ki a vezér és programja mellett — újabb azonban igen „értékes” fejevertársat kapott Justh: *Polónyi Gézát*.

Az ősz pecsétőr módjólott bosszus, Talán még Justh Gyulánál is haragosabb. Nem elég, hogy őt kinullázták mindenből, kihagyták, hanem tetejébe az esküdt ellenségei kerültek a konkurrens párt élére; Andrássy, a ki a miniszterségből kidobatta és Désy, a ki nek Vázsonyival való barátságát nem tudja megbocsátani a szegény, lejárattott kurucvezér. A napokban hát fölkereste régi elvbarátait és a következő gyanus kiellenést tette:

— Szép, szép, ha az Andrássy gyönyörűséges szeméért renegátok lettek a függetlenségi képviselők és felrugták esküdt elveiket — de mit szólnak ehhez a kerületek? Hátha a kerületek függetlenségi népe fellázad hitehagyó képviselőik ellen és számon kéri tőlük elveiket, amelyek mellé kötötték a becsületüket és amelyre többen — például Mezőssy is — formálisan megesküdtek? Ebből csunya botrány lehetne, országos skandalum. Pedig ez megtörténhetik!

Polónyi nem szolt többet. Csütörtökön azonban váratlan meglepetés történt. Vidéki párttagok indítványozták ugyanis, hogy a függetlenségi párt tartson októberben minden vasárnap népgyűlést a következő helyeken: *Nagykálló, Marosvásárhely, Csikszereda, Görgő, Mezőkeresztes, Déva, Putnok*. A párt szempontjából utóvégre kívánatos dolog, hogy szervezkedjék és megerősödjék.

Egy jószemű honatya azonban, ahogy megtudta a tervet, menten kitalálta, hogy mit jelentsen.

— Ez már teszi, hiszen ezek a kerületek az *Andrássy-pártivá vedlett függetlenségi kerületei: a Mezőssy, Désy, Bethlen István gróf, Kállay Ubul, Gedeon Aladár, Bottlik István, Bacsay Andor és Putnoki Móric kerületei!*

Erre azután mindenkinek eszébe jutott a Polónyi fenyegető jóslata. Végire jártak a dolognak és kiderült, hogy Budapestről „valaki” felbízta a kerületek függetlenségi vezéreit, hogy ne hagyják annyiban a képviselők árulását. A vidéki vezérek erre elhatározták, hogy népgyűlést tartanak, amelyre meghívják kerületük képviselőjét és a párt elnökein kívül — Justh Gyulát és Polónyi Gézát is. A népgyűlésen valamelyik szónok fel fog-

A beteg összerázkódik és fölugrik.

— Mi az?

— Én . . . én csak bocsánatot kérek . . . Nem kell megsértődnie, ha . . .

— Ah . . . Vízet . . . nyögi a boldogtalan, a szívéhez kapva. — Bevettem a harmadik morfiumport, elaludtam és — újra! Istenem, de hát mikor ér véget ez az emberkinzás!

— Én csak — bocsánat . . .

— Hallja, — én kiszállok a következő állomáson. Tovább nem viselhetem el . . . Én . . . én meghalok . . .

— Ez aljas! Ezt nem nézhetjük tovább! — háborodnak most föl az utasok. — Takarodjék! Ezt az arcátlanságot meg fogja keserülni! Takarodjék!

Podtjagin tehetetlenül tekint körül, föl-sóhajt és elhagyja a kocsi. A szolgálati osztályba vonul vissza, bágyadtan leül az asztal elé és sopánkodik:

— Micsoda népség! Azokért törje magát az ember! Itt dolgozzon az ember és teljesítse kötelességét! Hát csoda-e, hogy végre mindenre fiútyúl és ivásra adja magát? Ha nem teszek semmit, sem tetszik nekik; ha hozzálatok a munkához: még rosszabb . . . Hát akkor már inkább iszom egyet!

Podtjagin egy hajtásra kiüriti az üveget és nem gondol többé munkára, kötelességre és becsületre.

ha olvasni képviselőjük függetlenségi program beszédét, hangsúlyozva azokat a szakaszokat, amelyekben megfogadta, hogy

1. a függetlenségi párt tagja marad mindhaláláig;
2. nem tágit az önálló magyar banktól és önálló vámterülettel és
3. kitart a katonai követelések mellett.

Ezután megkérdezi a szónok, hogy *becsületes ember megszegheti-e a szavát és hogy szűszegő érdemel-e mandátumot?* Míaid egyenesen számon kéri a képviselőtől:

1. miért lépett ki a függetlenségi pártból;
2. miért ejtette el az önálló vámterületet és magyar bankot és
3. miért mondott le a katonai követelményekről?

E kérdések felvetése után elő fognak lépni a kerületi vezérek és kijelentik, hogy ők függetlenségi programmal küldték be „szeregett” képviselőjüket, ezért áldoztak, küzdöttek és szenvedtek. Mivel pedig megdöbbentő csalódás érte őket, a következő határozati javaslatot terjesztik elő:

„Az az ember, aki adott szavát és esküjét megszegi, nemcsak arra nem méltó, hogy a törvényhozás tagja legyen, de még arra sem, hogy választójoggal bírjon. A nemzet átka, a polgárok megvetése jár az árulónak és esküszegőnek!”

Ez a népgyűlés „programja”. A függetlenségi párt megalkuvóbb csoportjában nagy a riadalom miatta és egyik-másik vezér mindent meg is tesz, hogy a botrány elmaradjon. Sikertülni fog-e — mihamar elváltik.

Gyárilparosok szervezkedése

Vállvetve a közös érdekért

Aki figyelemmel kíséri a debreceni gyárilparosok kebeléből alakult szövetségi fiók működését, a rokonszenvnek és a tiszteletnek érzésével kell hogy ádozzék ennek a fiatal, de már is jelentékeny szociális munkát végző csoportnak. A közhasznú munkáskertek megteremtése maga olyan nagy alkotás, melyet csak a mi közömbös és mindent gáncsoló szemünk nem lát meg, az ország, sőt a külföld azonban debreceni utmutatás és mintára csinál meg. De ez csak kis része annak a hatalmas programnak, mely a Gyárilparosok Országos Szövetsége, helvi csoportjából indult ki s reméljük még fokozottabb munkát produkál. Ezt bizonyítja különben a mai házi ünnepség is, melyet a Gvosz. igazgatósága rendezett abból az alkalomból, hogy anyagiakban is megerősödve önálló hajlékot teremtett magának, ahol levette a vendégjog selvmes kötelékét, acélos erővel és bátorsággal készülhet a jövőre.

Az új hajlék a Simonffy-utca 1. számú ház első emeletén van, melyet a Debreceni Bankkal bérelt a Gvosz. debreceni fiókja. Tanácssterem, könyvtár és egy kisebb intim író és dohányzó szobából áll az új fészkek. Ám amilyen szerény a keret, olyan tág és jelentős a program, mely innen indul ki s bizonyon reméljük, hogy a város szociális fejlődésének egyik legerősebb forrása fog buzogni innen. A mai házfelavató ünnepségről a következő tudósítás számol be:

A felavató-ünnepségen a debreceni ipari és közgazdasági élet valamennyi számottevő tényezője megjelent. Szántó Győző elnök üdvözölte a jelenvoltagekat, aki a következő érdekes és értékes megnyitót mondta el:

(A válság és a gyárilpar.)

— A debreceni gyárilpar, mely ma még serdülő korát éri, a ránk zudult válságos vi-

harok hatása alatt becsülettel megállott. Nem voltak ugyan barátai, vagy támogatói, mégis a maga lábán jár, izmai erejéből tellesítette azt a nagyszerű hivatást, mely a gyárilparban rejlik. Meglehetősen előítélettel, mondhatni ellenséges indulattal kellett megküzdenie. El-lene fordultak nemcsak ellenségei, de látszólagos barátai is. Immár odáig jutottak a dolgok, hogy az emberek megriadtak, vajjon lehet-e itt kockáztatniok vagyónukat ipari vállalatok révén?!

Ily körülmények között hatványozott erővel kell sorompóba állania a debreceni gyárosoknak és ennek az egyesületnek, hogy a zászló becsületéért küzdjenek s az ipar világhódító nagyhatalmának diadalát ezen a piacon is elősegítsék.

— Ezért szükséges, hogy ebből a fészkekből induljanak el azok az erők, melyek a közéletben majdan vezérszerepre lesznek hivatva s itt nyerjenek szárnyat azok az ideák, melyek megvalósítása e város közgazdasági életének reneszanszát fogják előidézni.

Majd a tagok egymásra utaltságáról szól, mely szükségessé teszi a tömörülést. És így folytatta:

(A kamarai választásokról.)

— Nekünk nincs kibén biznunk. A kamarai választásoknál is keserves csalódás és kiábrándulás érte ez az egyesületet, melynek tagjai közül a teljesítőképesség arányához illő delegátus-szám nem képviseli érdekeinket. De vereséget szenvedünk a városnál is minden alkalommal. Itt leli magyarázatát az a felületesség, mely legutóbb is a város egyetlen iparvágányát az érdekelt vasúttársaságnak engedte át. Szervezkedniünk kell tehát minden ellen, ami érdekeinket sérti, existenciánkat legázolja.

— Ezért — fejezi be szavait — részt kell vennünk első sorban a városi politikában, de érdeklődnünk kell az országos, sőt a külpolitika iránt is. Így erősödhetünk csak azzá, amivé az osztrák gyárilpar kifejlődni tudott, hogy külügyminisztert buktat azért, mert az illető, szem elől tévesztette azokat a nagy közgazdasági szempontokat, melyek az ipart éltetik s kulturát és szociális erősödést jelentenek. (Hosszan tartó, viharos éljenzés.)

Még Davidházy Kálmán szólalt fel az iparosok és gyárosok közös érdekeinek Istápolása és a jóviszony ápolása mellett és Debreceni Jenő, a világitási vállalat agilis igazgatója adott praktikus tanácsokat a Boszniaival kötendő ipari nexusok létesítését illetőleg. Ezzel az ülés véget ért.

VÁROS ÉS MEGYE

— A közgyűlés előkészítése. A jog- és pénzügyi bizottság Vargha Elemér dr. tanácsnok elnöklete alatt e hó 23-án, holnap kedden délután 3 órakor ülést tart amelyen az októberi közgyűlés ügyeit készítik elő. A tárgysorozaton a többek közt a következő ügyek vannak. Tolnamegye, Nagyvárad város, Torontál vármegye, Kolozsvár város megkeresése feliratának támogatása tárgyában. A debreceni tudományegyetemi építési bizottság előterjesztése a létesítendő egyetemi telep építési munkálatai ügyében. Mérnöki hivatali jelentés a Szent-Anna-utca elejének kiszélesítése tárgyában. A Batthányi-u. 17 sz. házastelek megvételének ügye. A Siketnéma Intézet kérvénye évi segélyének fel-emelése tárgyában. A Fried és Adorján cég beadványa a vízvezetési üzem csatornakölt-ségeinek leszámolása tárgyában. A vízvezetési üzemcsatorna költségei honnan leendő fedezésének ügye. Előterjesztés a Debreceni Ipar- és Kereskedelmi Banknál levő 1.000.000 K függő kölcsön tárgyában A városi téglá- és cserépgyár felügyelőbizottságának jelentése új kemence építése iránt.

Uj törvények

A kormány új alkotásai

Az őszi képviselőházi munkának legértékesebb részletei lesznek azok a törvényjavaslatok, amelyeket még ez idén terjesztenek a Ház elé. A több igen fontos törvényjavaslat közül a kereskedelemügyi miniszter már többel teljesen készen van s ezek lesznek — igen jó forrás szerint — a képviselőház munkaságának első tárgyai.

A tőzsdereform.

Egészen készen van a tőzsdereform, amelyet még az őszi folyamán beteresztenek és letárgyalnak.

A tőzsdereformra évtizedek óta készül minden kormány, de eddig egyik sem mert komolyan hozzányulni a kényes problémához. Oriási harcoktól félték mindig, mert a hatalmas merkantil-tábor féltve őrizi a tőzsdét, viszont a még hatalmasabb agrár-tábor pedig ha már rendszabályozásról van szó — egyenesen ki akarná végezni a börzét. A miniszterium azonban valahol a közepen kereste az igazságot. A tőzsdét letörni nem akarhatja, mert ez gazdasági életünk visszafélesztését jelentené. De viszont a tőzsde visszaéléseit le akarja nyelni. Ezért reformtervezete az áru-tőzsdét nem is érinti, hanem csak a termény-tőzsdét rendszabályozza meg. Vagyis a lehetőség szerint meg akarja akadályozni a fedezetlen határidőüzletet, lehetetlenné teszi, hogy a gabona-sluszkok egyszerű játékká fajuljanak. Aki vesz, annak át kell majd vennie az árut és aki elad, az effektív árut fog adni és nem papirosárut. Ezzel azután nem a játék, hanem a tényleges kereslet és kínálat viszonya fogja irányítani a gabonaárak kialakulását.

A balkánszerződés.

A másik fontos törvényjavaslat a Balkán-államokkal való kereskedelmi szerződésünk. Küszöbén állunk az Ausztriával való kiegyezésnek és erre el is van készítve már minden. A külkereskedelmi szerződések ugyancsak 1917-re mondhatók fel, de a Balkánon megváltozott viszonyok hatása alatt már most kívánja a miniszter a kereskedelmi szerződést megkötni a Balkán-államokkal. Kész a terv arra, hogy Szerbiával, Bulgáriával és Görögországgal a legbensőbb gazdasági szövetségre lépünk.

Az eddigi retorziós vizálvt szövetség váltsa fel, amely szerint minden erőnkkel megvédiük a Balkán államok kereskedelmi és gazdasági érdekeit, aminek feiében viszont ők kötelezőleg a mi kereskedelmi és ipari vállalataink által lendítik fel gazdasági életünket.

Magyar-görög vasut.

Ha ez a szerződés sikerül, a nagyszabásu bolgár, szerb és görög beruházások munkálatai a mi iparunknak jutnak és kereskedelmünk végre megvetetheti a lábát Keleten. Sok tárgyalás folyik ez irányban és a siker már bizonyos. Igen nagyfontosságú az is, hogy kész a terv arra, hogy Görögországgal direkt vasuti összeköttetést nyerünk, ami Görögország gazdasági termékeinek jelentenő közvetlen utat a magyar piacra és viszont a magyar ipari termékek gyors, egyenes útját a görög piacra.

Egyéb tervek.

Ugyancsak a kiviteli kereskedelem célját szolgálja az, hogy hatalmas módon fogják fejleszteni a fiumei kikötőt és végre elkészül a budapesti kereskedelmi kikötő is, amelynek tervezete, sőt kisajátítási tervezete és költségvetése is kész már.

Nagyobb szociális és közegészségügyi ujtás is készül. Még ez év folyamán meg-

harlsnyák óriási választékban, r e n d k i v ü l o l o s ó n LANTOS
Iskolakötények, Csipkeáruházában, Sas-u. 4. Telefon 12-50

akarják szavazni egy hatalmas munkáskórház tervét, amelyben 400 munkás nyerhetne ápolását és amelyet hasonló vidéki kórházak építése követne a nagyobb ipari városokban.

Végül nagyfontosságú reformja a miniszteriumnak, hogy új drudíjszabás készül a vasutaknál és egy egész közuti program, amelynek célja, hogy 16.000 kilométer műút építésével és az utak államosításával odafelelessék az országot hálózatát, hogy a mai ázsiai állapotok megszűnjenek.

Nagy vonásokban ezek a kereskedelmi miniszterium új, hatalmas programjának keretei, amely program még az ősszel perfect javaslatok alakjában fogja sezonzációsán élnékké tenni gazdasági életünket.

Képviselő felesége kávéházi fölirónő

Üldözik, mert urinő volt

Az élet néha mégis csak a szentírásához igazodik: „Az elsőből lesznek az utolsók”. Van egy Festetics gróf, aki közismert szélhámos, egy Ráday grófnő, akivel a berlini erkölcsrendőrségnek van sok baja: Freystädtler bárónő Párisban a legolcsóbb utcai nők sorában sanyalódik, egy Chapon bárónő egy iparos legény felesége lett, egy Pongrácz grófnő egy szántóvető felesége Trencsénben, egy Perényi báró kőműves legény, Perényi Lotti bárónő vidéki kávéházi felirónő; egy Esterházy grófnő Bécsben egy „korcsolyaművész” felesége, egy Batthyány gróf pincér, miként a ma többszörös milliós Porcia herceg kataszteri napidíjas volt Nagyváradon és egy Szentkereszthy báró hivatalosolga volt Kolozsváron; Csáky Károly volt huszártiszt eszákjót pucol Newyorkban és egy ugyancsak Eszterházy gróf egy belburei ásványvizkereskedő igáskocsisa.

Ebben a bizarr társaságban nem az utolsó szerep azé a feltűnően arisztokratikus megjelenésű, sovány, fekete szemű, szép urinő, aki egy idő óta Erdély kisebb városainak kávéházaiban fel-feltűnik. A nő egy aktív országyűlési képviselő elvált felesége. Férje nagy szerepet játszik Erdélyben, a tordai kerületet képviseli és a Királyhágón túl általánosan ismert, dúsgazdag családból származik. Maga is igen nagy jövedelmű ur, az erdélyi függetlenségi párt vezére: Vertán Endre dr. Az asszony is gazdag, előkelő családból származik: Páschka Kornélia. Régi erdélyi román család sarja. Rokonai vezető szerepeket játszanak Erdély román intelligenciájában. A nő igen képzett és világlátott asszony, nagy utazásokat tett leány- és asszonykorában. Miként a vagyonos román boiárok leányai általában, teljesen otthon van ugy Párisban és Rómában, Nizzában és Palermóban, mint Bukarestben és Kolozsvárt.

A házasságuk nem volt boldog. Csakhamar elváltak. A házasság felbontása után az akkor már teljesen árva és vagyoniilag tönkrement nő magára maradt. Kért, könyörgött, hogy segíessék, amíg existenciát teremt magának, vagy pedig segítsék álláshoz. Rokonsága, a magáé is, a férjeé is, cserbenhagyta. A szerencsétlen asszony hogy éhen ne haljon, Bukarestbe ment egy pezsgős-pavilonba.

Az igen rosszhírű helyen első este ráismertek régi barátai, sőt rokonai is. Kérték, ne hozzon szegyet a családra, amely nagyon ismert a bukaresti legjobb társadalomban.

— Nem és azért sem, — kiáltott föl az elkéseredett nő — ha megtagadtak, ha nem akartak megmenteni az életnek, a becsületnek, hát csak szegyeljék magukat. — Tudja meg mindenki, lásson engem csak minden ismerősöm.

Gyapju szövetek legujabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott áruk mellett szerezhetjük be

WEISZ ADOLF
posztóhereshedőnél, Debreczen, Rössuth-u. 1.
(Első takarékpénztár palotájában.)

Bukarestben azonban az oroszoknál is hírhedtebb román rendőrség nem ismer tréfát és bármikor hajlandó belegázolni a szabadságjogokba tekintélyes familiák kedvéért. A sorsüldözött nőt kiutasították.

A képviselőné hát visszatért Erdélybe. Székelyudvarhelyen lett kasszirónő, azután Gyulafehérváron, majd Brassóban, Nagyszebenben, Nagyenyeden, Abrudbányán, Dicsőszentmártonban és Déván. Sehol sem maradhatott. Mindenütt megismerték, mert mindenütt vagy egy előkelő bankigazgató, vagy egy alispán, főjegyző, ügyvéd esperes, földbirtokos rokona akadt, vagy régi jó ismerősök, a kik mozgósították a befolyásukat a kávésnál és a viszontagságos életű nő kénytelen volt mindig új várost keresni és új kávéházat. Akadt olyan hely is, ahol a román intelligencia fogott össze ellene, hogy szegyet ne hozzon az uri románságra és ahol a függetlenségi pártvezetők kezdtek szaladgálni:

— Még sem engedhet meg, hogy függetlenségi képviselő felesége a kasszában üljön.

Erre kénytelen volt átjönni nagy Magyarországra, de itt sincs nyugta, üldözi az, hogy valaha — urinő volt. Most ismét felszólították, hogy lépjen ki a kasszából, keressen más foglalkozást, mert ezt nem fogják az érdekeltek tűrni és ha másképpen nem megy, örülnek nyilvánítani és becsukják úgy, hogy többé nem látja a napot.

Az asszony azonban nem tágit. Egészen bizonyos tehát, hogy a bolondok házába fogják csuktatni.

Színház

* **A bérlétkiváltás.** (A színházi iroda jelentése.) Vasárnap a következő bérlők váltották ki bérlétkiváltásukat: Böszörményi Pálné, Bleier Mór, Tikos Imre, dr. Czako Zsigmond, Szántó Győző, Tóth Lajos, Ungár Jenő, dr. Szász Adolf, Darvassy Erzsébet, Wiener Adolf, Kovács Gyula, Ekli József, özv. Dankó Béláné, Nagy Lajos, özv. Komlóssy Arthurné, Mező Ármán, Székely Simon, Deutsch Sámuel, dr. Szántó Sámuel, dr. Baltazar Dezső, Vadász Ferenc, Gégely Ilona, dr. Varga Ferenc és Alföldy Károly, Lukács Izidor, Bodogh Gyuláné, özv. Raics Gyuláné, Böszörményi Pál, özv. Várady Szabó Jánosné, dr. Tüdös Kálmáné, Steiner Sándor, Meiszer Vilmos, Mészáros József, Berger Mór.

* **A „Fenelányok”.** (A színházi iroda jelentése.) Csütörtökön a „Fenelányok” c. rendkívül mulatságos énekes bohózat kerül színre, melynek kitűnő, pompás és mulattató szövegét Lukácsy Sándor, az „Asszony verve jó”, „Vereshaju”, stb. művek jeles szerzője írta. Szébbnél-szebb énekszámait pedig Kerner József kiváló zeneszerző (debreceni zenetanár) komponálta. E pompás énekes bohózat, a mulatságosabbnál mulatságosabb helyzetek egész sorozatát tárja a néző elé és tarkítva van aktuális kuplékkal, táncokkal, énekkel és felvonulásokkal. Szóval egy kellemes színházi estére van a közönségnek újból kilátása.

* **A „Gyerünk csak” utolsó előadása.** (A színházi iroda jelentése.) A „Gyerünk csak” közeledik utolsó előadásaihoz. Ma délelőn a színház igazgatóságát újból felhívta telefonon a Népopera, hogy a „Gyerünk csak” összes felszerelését csütörtök reggel okvetlen adja fel. Így már csak a keddi és szerdai előadásokon nézheti meg a pompás revüt az, aki még nem látta volna. A színház igazgatósága felhívja e körülményre a t. bérlőközönség b. figyelmét is, mivel bérlésben a revüt ez oknál fogva nem adhatja, hogy aki megnézni óhajtja, már csak e két nap áll rendelkezésére. Ma már teljes tudatában van mindenki annak, hogy a Gyerünk

csak olyan nagyszabású és fényes színházi attrakció, amilyen még nem volt Debreczenben. Érthető tehát, hogy a vidékiek is tömegesen érdeklődnek a darab iránt.

Andrássy kudarca

Leszavazták a bizalmatlansági indítványát

Sátorlajuhelyen Zemplén vármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt kilenc órakor Meczner Gyula főispán elnöklésével közgyűlést tartott, amelyen a törvényhatósági bizottsági tagok csaknem teljes számban jelentek meg. A mai közgyűlést napok óta tartó készülődés előzte meg a politikai pártok részéről. Különös érdekességet kölcsönözött ugyanis ennek a közgyűlésnek az a körülmény, hogy Andrássy Gyula gróf bizalmatlansági indítványt nyújtott be a kormány ellen, s az e tárgyban való határozathozatalt a megyei munkapárt és az ellenzéki pártok erőpróbájának tekintették. A közgyűlésen jelen voltak többek között Windischgrätz Lajos herceg, Andrássy Géza gróf, Andrássy Sándor gróf, id. és ifjabb Molnár Viktor, Bernáth Béla, Hadik-Barkóczy Endre gróf, Dókus Ernő főrendiházi tag.

A közgyűlés első tárgya volt Andrássy Gyula grófnak bizalmatlansági indítványa, a melyet Andrássy hosszabb beszédben okolt meg.

Nem akarta — ugymond — a politikai kérdést újból a megyegyűlés elé vinni, mert szerinte a megye dolga a közigazgatás és a politika csak mellékes szerepet vihet a közgyűlési teremben. Nem térhetett azonban ki a politikai kérdésnek idehozása elől, mert lelkiismeretének szava kényszeríti erre. A mult-kori közgyűlés előtt fölkereste a főispánt azzal a céllal, hogy lehetővé tegye mindkét ellenfelet egyaránt kielégítő megegyezés létrejöttét és ezért azt proponálta, hogy miután nem helyen, hogy a megye folyton politizáljon, mondja ki, hogy tudomásul veszi a kormány kinevezését. A főispán azt mondotta, hogy ezt nem teszi, a vármegye ne csak azt mondja ki, hogy tudomásul veszi a kinevezést, hanem jelentse ki azt is, hogy a kormánynak üdvös és közhasznú működését támogatni fogja. A szóelőre kijelentette, hogy az ellenzék nem is indulhat ki annak föltételezéséből, hogy a kormány hasznos és üdvös működést fog kifejtetni, mert tudja, hogy a kormány továbbra is csak rendkívüli eszközök alkalmazásával fog harcolhatni, mert aki ezt az eszközt egyszer igénybe vette, kénytelen azt továbbra is alkalmazni. A főispán erre kijelentette, hogy kötelességének fogja tartani Tisza István gróf miniszterelnöknek sürgönyözni.

Tisza István gróf nevének említésekor harsány éljenzés és tapsvihar hangzott föl a teremben.

Andrássy Gyula gróf: Azt hiszik az urak talán, hogy zavarnak azzal, ha Tiszát éljenzik? Én is azt mondom, hogy élien sokáig, de ne mint Magyarország miniszterelnöke.

Mondottam a főispán urnak, hogy a békének az az ára, hogy a politika a közgyűléstől teljesen kirekesztessék. A főispán ur a válaszára nem értesített engem, csak később tudtam meg, hogy ragaszkodott ahhoz, hogy a kormányban bizalmat szavazzanak. A kormánypárti bizottsági tagok fölhasználták az ellenzék távollétét...

Fölkiáltások: Nem igaz! Nem úgy áll a dolog!

Andrássy Gyula gróf: ...és megszavazták a bizalmat a kormányban. Ezt a határozatot azonban az ellenzék véglegesnek nem tekintheti és ez ellen állást kell foglalnunk, mert a megye a legsúlyosabb következtetésbe esett volna, ha ez lett volna a végső

szava. got szte, me megye rendsz is a ha különb olyan nem k a Luká hozatal zették. Az enged mat, az An det, am gróf biz tósági vetette.

A f

Ré körökn éhes, ta sék. An kerülte pen mo ilyen ir vel. Ter gát a s fogja sz teséges hálás le amint n lárd és dicket k lathól t s a sajtó a szab

Nap hogy gy egyének ság nyu dásra, f seknék, fiai az i sajtó tis vóan ér nyilván magasl — vissz logatás tesség é sározzák nak veli

Ugy megsoka kalózkod ügyész tozó ügy fegyelmi ügyészek nek, hogy folyó ügy adjanak. ségeket, ról, hogy lamelyik erről nek főügyész annak, he ségnél be ezzel árt

Főleg ben a ren élés, Csá ban, hogy ság megl K o s z o r zettette a mégis „ki dani szok egy szó s sét egy hiszemü”

Benni dekel ez

szava. Mikor pár hónap előtt bizalmatlanságot szavazott Lukácsnak, ezt nem azért tette, mert Lukács egyénisége iránt Zemplén-megye bizalmatlansággal viseltetett, hanem a rendszert ítélte el, azt a rendszert, mely ma is a hatalmon van. Megengedem, hogy óriási különbség van Tisza és Lukács között és lehet olyan politikus, aki követi Tiszát, de Lukácsot nem követi. De mindazok az érvek, amelyek a Lukács elleni bizalmatlansági szavazat meghozatalánál a zemplénmegyei ellenzékét vezették, ma is teljes mértékben fennállanak.

Az első kifogás az volt, hogy meg nem engedett eszközökkel szerezték meg a hatalmat, azóta pedig nem volt új választás.

Andrássy ezután még folytatta beszédét, amelynek befejezte után *Andrássy Gyula gróf bizalmatlansági indítványát a törvényhatósági bizottság harminckét szótöbbséggel elvetette.*

A főügyész és a sajtó

Tilos a hírszolgálat

Régi óhaja a nagyközönségnek és szaköröknek egyaránt, hogy a szenzációkra éhes, tapintatlan sajtó megrendszabályoztassék. Annyira, hogy a kormány figyelmét sem kerülte el országszerte felhangzó vágy s éppen most foglalkoznak is illetékes helyen egy ilyen irányú törvényjavaslat előkészületeivel. Természetesen meg fogják hallgatni magát a sajtót is, melynek érdekeit elsősorban fogja szolgálni az a törvényjavaslat. A tisztességes és feladata magaslatán álló sajtó csak hálás lehet ezért a törvény megalkotóinak, amint minden intézmény csak úgy lehet szilárd és egészséges, ha a testén tenyésző élősdieket kivágják. Amíg ebből a sajtó-javaslatból törvény lesz, a romlás nem szünetel s a sajtó parazitái és apró analfabétái ellepik a szabad mezőnyöket.

Napról-napra halljuk körülünk a panaszt, hogy gyenge látókörű, izlés és érzék nélküli egyének, kiknek egy-egy tisztavirág életű újság nyújt teret és alkalmat a garázdálkodásra, folyton alkalmatlankodnak úgy egyeseknek, mint a hivataloknak. Ezek a senkifiai az írásnak természetesen a tisztességes sajtó tisztá köpenyébe kapaszkodva, kihívóan éreztetik azt a súlyt és erőt, amit a nyilvánosság képvisel s amivel a feladata magaslatán álló hírlapírás soha sem szokott — visszaélni. És rombolnak szabadon és válogatás nélkül. Pedig gázolnak az egyéni tisztesség és a családi becsület berkeibe s beszározzák mindazokat, akik véletlenül járnak velük egy uton.

Ugy látszik, a debreceni főügyészség is megsokalta már ezeknek a jeles uraknak a kalózkodását, mert Igyártó Sándor kir. főügyész rendeletet adott ki a kerületébe tartozó ügyészségeknek, amelyben szigorúan, fegyelmi eljárás terhe alatt megtiltja, hogy az ügyészeknek, mint az ügyészség tisztviselőinek, hogy a sajtó részére az ügyészségnél folyó ügyekre nézve bárminő felvilágosítást adjanak. Sőt utasítja a főügyész az ügyészségeket, hogy amint tudomást szereznek arról, hogy akár valamelyik ügyész, akár valamelyik tisztviselő megszegi a rendeletet — erről neki teygenek azonnal jelentést. A kir. főügyész ezzel bizonyára elejét akarja venni annak, hogy a sajtó felhasználja az ügyészségnél beadott alaptalan feljelentéseket is és ezzel ártatlan embereket is meghurcoljon.

Főleg a vidéken kapott divatra újabb időben a rendelet alapjául szolgáló sajtóvisszaélés. Csak nemrégiben történt Nagykárolyban, hogy egy ilyen szenzációkban utazó újság meghurcolt egy érdemes, öreg orvost, Koszorus doktort, akivel előbb megfizettette a hallgatás díját, később azonban mégis „kivégezte”, mint ezek a jó urak mondan szokták. Azóta persze kiderült, hogy egy szó sem volt igaz az egészről s a mesét egy hiszterikus asszony, meg egy „jöhizemű” szerkesztő szövegezték.

Bennünket debrecenieket igen kevés érdekel ez a bizalmas rendelet, mert a kir.

ügyészség itteni vezetője maga disztingvál a sajtó közleményeket illetőleg. S ha akad is szenzációra éhes és tapintatlan újságíró, aki kutatni és rombolni akarna, az iratok hozzáférhetetlenek és csak az ügyészi retartán átszűrt esetek szivárognak az illető kezébe. A vidéken azonban nem fogadják ilyen nyugodtan a rendeletet s mert okuk van rá bizonynyal, élnek is azzal a hivatalok vezetői.

HIREK

— **Kihallgatások a királynál.** Bécsből táviratozzák: Jankovich Béla vallás- és közoktatásügyi miniszter, aki tegnap délben oda érkezett, ma délelőtt kihallgatáson volt a királynál. — A király tegnap délelőtt hosszabb kihallgatáson fogadta Stürgkh gróf osztrák miniszterelnököt.

— **Széchenyi püspök bérmautja.** Vasárnapi számunkban részletesen ismertettük azt a programot, mely *Széchenyi Miklós* gróf nagyváradi róm. kat. püspök bérmautja alkalmából Debrecenben lefolyt. A püspök vasárnap mintegy 800 lelket részesített a bérmálás szentségében, majd részt vett *Gróf Ferenc* prépost-plébános ebédjén, ahová a város notabilitásai is hivatalosak voltak. Délután pedig a gyorsvonattal titkária kíséretében Budapestre utazott.

— **A vezérkari főnök távozása.** Bécsből táviratozzák: Magas katonai körökben a leghatározottabban tudják, hogy báró *Conrad-Hötzendorf*, a vezérkari főnök legközelebb visszalép állásából, mert azok a véleményeltérések, amely közte és a mértékadó helyek között már régebben voltak, helyzetét tükröztetlenné tették. A vezérkari főnök ma két heti szabadságra ment s úgy tudják nem is tér vissza hivatalába.

— **A felsőszabolcsi református egyházmegye őszi közgyűlése.** Kisvárdáról jelentik: Mint rendszeren, most is nagy érdeklődés mellett tartotta meg a felsőszabolcsi egyházmegye őszi közgyűlését. Bár a Tiszavidéken dúlt mostoha időjárás okozta késedelmek egyeseket visszatartottak, a gyűlés mintegy 50 taggal alakult meg. A kettéváltan is sok egyházat számláló egyházmegye elé bizony egy nap alatt alig kimeríthető tárgysorozat került a kétszeri közgyűlés tartás mellett is. A 49. tételből álló tárgysorozat Vas Mihály esperes mély érzelmű, lélek mélyvéről fakadt, a vidéket sújtó csapások szülte aggodó keserűséget felőlelő, de Isten áldó kegyelmében bizó szép imájával kezdődött. A tárgysorozat kiemelkedőbb tételei: Vass Mihály esperes időszaki és évi jelentései, melyek a legkisebb ügyekkel szemben is pontos figyelemről és gondosságról tesznek erős tanúbizonyságot; az újonnan választott egyházmegyei tisztviselők eskütele s a megválasztottak (Osváth Pál e. tanácsbíró, ifj. Görömbey Péter e. főjegyző, Jármy Béla v. aljegyző, Kovács Lajos e. m. pénztárnok) frappáns beköszöntői; — azután jöttek a segély kérvények 45 egyházból 32 drb. mindmennyi bizonyosságai a ref. egyházak nyomoruságának, tarthatatlan helyzetének és hogy a 48. XX. t.-c. életbeléptetésének itt a legfőbb ideje. Olyan nyomoruságnak kiáltványai ezek, hogy az egyházmegye alig tudta a sorrendet megállapítani, amelyben a f. hatóságoknak ajánlja. Nagyobb vitára adott alkalmat a Tanügyi Bizottság javaslata, mely az I. f. évi látogatásokat reformálta; a jövőben a rendszeres félévi vizsga helyett a napi anyag feldolgozása, — az iskolák törvényszerű vezetésének és igazgatásának felülbizsgálása lesz a látogatóság teendője. A II. f. évben lesz az egész anyagot felőlelő vizsgálat. Az összes kisebb-nagyobb tárgyak köz megnyugvásra intéztettek el. Délután fél 3 órától esti fél 10 óráig nyertek elintéztést a bírósági ügyek.

— **Elővetelben** kiválthatja egész nap az „Uránus” mai előadásaira a belépő-jegyét. Két és fél órás előadás, Ferenczy Károly vendégfelléptével.

— **Az új detektívek kiképzése.** Rostás István főkapitány bejelentette a tanácsnak, hogy a napokban Budapesten járva felkérte Boda Dezső államrendőrségi főkapitányt, hogy az újonnan felvett 8 debreceni detektívet már ez évben képeztesse ki az államrendőrségi detektívekkel együtt. Boda Dezső dr. ezt meg is ígérte s Rostás István főkapitány most azt kérte a tanácstól, hogy a tanács feliratban szintén keresse meg az államrendőrséget a detektívek kiképzésére iránt. A tanács ezt el is határozta. A 8 detektívet öt hónapra fölküldi a budapesti detektív-tanfolyamra.

— **Számonkérés a megyénél.** Hajdúvármegyénél ma tarották meg a számonkérésüket Kovács Gyula alispán elnöklése alatt, aki a vizsgálat megejtése után a tisztviselőket és hivatalokat szorgalmukért megdicsérte.

— **Az alsószabolcs-hajduvidéki ref. egyházmegye** okt. 7-én tartja Debrecenben a megyei székház dísztermében Szabó Lajos esperes és Kovács Gyula alispán elnöklése alatt őszi rendes közgyűlést.

— **A debreceni iparosok kérése.** Megirtuk, hogy a debreceni iparosok panaszkodnak, hogy a helybeli építkezéseknél mellőzik őket. Sérelmeikről memorandumot is nyújtott be az ipartestület a tanácshoz, amely mai ülésén tárgyalta e bedaványt és azt tudomásul vette.

— **Ferenczy Károly, az országos híri kabaré-művész,** tegnap este kezdte meg 5 napos vendégszereplését az „Uránus (Korona-passzage) mozgó-színház új színpadán, mely iránt óriási érdeklődés nyilvánult meg. Ferenczy Károly naponta kétszer lép fel a 7 és fél 10 órakor kezdődő gyönyörű mozgóképműsorban. Minden előadás két és fél órát veszen igénybe.

— **A vármegyei székház építéseinak végleszámolása.** Ma ejtették meg a végleszámolást a vármegyei építési feladatában. Az összes építkezési kiadások 971.000 koronára rúgnak. A bizottság 23 iparostól 64.000 koronát vont le mint több követelést.

— **Kitiltották Bleichröder drt.** Heidelbergből táviratozzák: Bleichröder dr. nem vett részt szász-weimári Zsófia hercegnő gyászünnepén, mert az elhunyt hercegnő atyja elrendelte, hogy Bleichrödert ne bocsássák be a gyászünnepre.

— **A megtévedt rendőrirok szabadlábbon.** Kaszás Mihály napdiijas rendőrirok ellen Komlóssy Pál dr. rendőrkapitány a vádat visszavonta, így vasárnap reggel a megtévedt embert a rendőrség szabadon bocsájtotta. Kaszás, akire eddig semmi panaszja sem volt felebbvalóinak, családja iránti áldozatból követte el tettét, mert csekély fizetéséből megélni nem tudott. A megtévedt ember sorsa iránt általános a részvét a rendőrségen, ahol általánosan kedvelték a jómodoru és szorgalmas hivatalnokot.

— **A szüzdohány.** Papp Gézáé feljelentést tett a debreceni csendőrségnél, hogy távollétében ismeretlen tettes egy ridikült és néhány ékszerdarabot ellopott. A gyanu Nagy Jánosra irányult, akinél házkutatást is tartottak. Ridikült helyett azonban szép leveles szüzdohányt találtak a gazda ágyában. Állítólag egy utkaparától vásárolta azokat. — A csendőrség a dohánycsempészeket a pénzügyvizsgálóságnál feljelentette.

— **Megérkeztek az újöltésű zsebvilanylámpák** **Mentez Henrik** újdonságok áruházában, Piac-u. 38. sz.

— **A debreceni munkásbérházak.** Tudvalevő, hogy a közgyűlés Rostás István főkapitány javaslatára elhatározta munkásbérházak építését. A terveket most kiadják a főkapitánynak és a főmérnöknek, beszéljék meg a részleteket és teygenek javaslatot a tanácsnak.

— **Park a Dmke internátus körül.** A városi tanács mai ülésében utasította Demecs Elemér városi főkertészt, hogy a Dmke internátusa körül tervezett parkot készítse el. Szivessy műépítész pedig, hogy a kerítést állíttassa föl.

— **Csak Török-pezsőt igyunk,** minden jobb üzletben kaphatja.

Az óvónő és a kereskedő segéd. Egy debreceni kereskedősegéd és egy óvónő ismeretségéből fakad az a feljelentés, mely körül napokon át nyomozott a debreceni csendőrség. W. Etel óvónő megismerkedett V. László kereskedő segéddel, aki melegen érdeklődött a leánya iránt. Olyannyira, hogy egy napon a leány kezéről lehuzta az azt ékesítő aranygyűrűt is. Hiába kérte az óvónő, a kereskedő segéd nem akart elszakadni a becses emléktől. Májusban kinevezték a leányt Székelyhidra, ahonnan megismételte kérését. Hiába. Mire a kereskedő segéd ellen feljelentést tett a debreceni csendőrségnél. A kereskedő beismerte a gyűrű történetét, csupán az az eltérés van előadása és a leány feljelentése között, hogy a kereskedő segéd azt állította, mikép a gyűrűt emlékebe kapta a kisasszonytól, ezért nem tett eleget az érvelés követelésnek. A csendőrség az iratokat áttette a debreceni kir. ügyészséghez.

Elegáns szabású kész blousok a legújabb divatszínekben érkeztek Frank Sándor női-divat és fehérmű céghez a Frohner mellett.

Az Uránus (Korona-passage) mai fénves műsora. 1. I app földeken, természeti felvétel. 2. A felsült apa, kacagató jelenetek. 3. Kaukázusi lovaglások, csodás látványosságok. 4. Amor győzedelme, amerikai humoreszk. 5. A legújabb Pathé-niság, tartalmazza a multheti világeseményeket. 6. Muki ur táncolni tanul, kacagató bohózat. 7. Ármány és szerelem, drámai színiáték a modern életből, 4 részben, főszereplők: Mme Robinne, Páris legszebb asszonya és Mr. Alexandré a Comédie Française tagja. Ezen műsor keretében vendégszerepel Ferenczy Károly kabaré-művész. Előadás kezdete 7 és fél 10 órakor. Minden előadás két és fél óráig tart. Mérsékelt felemelt helvárak. Párhely 4 személtre 7 kor., zsöllye 1.50, zártszék 1.20, I-ső hely 90 fill., II-dik hely 70 fill., III-dik hely 50 fillér. Számozott jegyek 3-28 telefonon megrendelhetők, vagy elővételben kiválthatók egész nap az Uránus irodájában (Korona-passage).

A társuliet vége. Zsiga Kálmán órástársaságban lépett Sz. G. gépésszel, hogy a tulajdonát képező cséplőgéppel az ujhérbői gazdák természet kimunkálják. Az elszámolásnál azonban differenciák támadtak a társak között, mire a gépész akként akarta kieroszakolni az elszámolást, hogy a cséplőgépről a szíjjakat és a gépészeket leszerelte s azokat csak akkor akarja visszaadni, ha az órástárs minden további igényéről lemond. Most az eset a rendőrséghez került, mely megindította a nyomozást.

Pör a város ellen egy konflisó miatt. Ez év szeptember havában egy konflisó belezökölt a csatorna elhelyezés folytán támadt s az esőzések miatt előállott mélyedésbe s a konflisó szerszáma elszakadt, tengelve eltört, a ló pedig elhullott. A konflisó tulajdonos most 336 korona 30 fillérért bepörölte a várost.

Szireti- és szoba-tűzijátékok, békák, rakéták, bombák és görög-tűzek Mentze Henrik áruházában, Piac-u. 38. sz. Ismétlődőknak megfelelő kedvezmény.

Egészségtelen gyümölcsök a piacon. Ma reggel a rendőrség a gyümölcs-piacon razzitát tartott, mely alkalommal 24 láda romlott szilvát kobozott el a rendőrorvos. Az elkobzott szilvák sulya a 12 métermázsát meghaladta. Ugyancsak elkobzott a rendőrség kisebb mennyiségű és különféle egyéb gyümölcs-fajokat is, melyek részben éretlenek, részben romlottak voltak.

Sikkasztó boltiszolga. A Krausz-testvérek cég tegnap reggel panaszt tett Rezes Gyula boltiszolga ellen, aki 130 korona sikkasztása után állásából megszökött. A debreceni rendőrség megkeresésére a sikkasztót a püspökladányi csendőrség letartóztatta s ma este visszakísérte Debrecenbe. A bünyös uton szerzett pénzből még 80 koronát találtak a sikkasztónál. Holnap reggel átadják a kir. ügyészségnek.

Legfinomabb gyapjuszövetek mesés olcsó árban Kupfer és Társánál, Széchenyit uca 1/b.

Az orosz cár katonája. Rahóról jelentti a csendőrség: Pákh Ödön ügyvédjelölt egy társasággal az itteni Rákóczi-vendéglőben poharazott. Mikor már a bor kissé a fejébe szállt, azt hitte, összedől a minden oroszok cárijának birodalma, ha ő nem siet védelmére. Felcsapott hát a birodalom vitéz katonájának s ezt a következő épületes szavakban adta a jelenvoltak tudtára:

— Hitványok vagytok magyarok, mind ahányan, de eljön még az idő, amikor az én orosz véreim felszabadulnak a magyar rabiga alól. Én csak azzal koccintok, aki orosz!

Hiába csillapították, nem nyugodott s folytatta az izgatást. Amelyért ma az ügyészségnek feljelentették. Különben a vitéz oroszbarátnak nem ez az első esete. Egy ízben már felségstértésért pörbe fogták és el is ítélték.

Őszi idényre a legszebb kalap- és nyakkendő-ujdonságok Frank Imrénél a Dréher mellett.

Csendélet a Nyil-utcában. Csikos Andrásék régen haragos viszonyban voltak özvegy Varga Lajosnéval. Tegnap ismét hangos szóváltás keletkezett az ellenfelek között, melynek a vége tettelegesség lett. Ez alkalommal Csikosék annyira összeverték az özvegyet, hogy ez egy hétig fogja viselni a perpatvar nyomát. Ma a rendőrség utján tett panaszt Csikosék ellen Varga Lajosné.

Rendőri hírek. Idősb Tamás József panaszt tett kocsisa Nagy József ellen, akit tegnap három lóval kiküldött az Ondódra, de a kocsis lovasból, szerszámostól együtt elűnt. — Grósz Lőrincztől egy hosszú női aranyláncot loptak el medaillonnal. — Pilka János ezüsttöróját aranyláncsal vitte el ismeretlen tettes. — Stadler Istvan erköztvélyest legénytől pedig 130 koronát loptak el. — A rendőrség nyomoz a feljelentések ügyében.

AZ ÚJ Berson minden sarkot út

BERSONMŰVEK BUDAPEST VII

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	623
Osztrák hitel	81-85
4 százalékos koronajáradék	701
Államvasút	428
Jelszóbank	899-50
Rimacsúrnyai	789
Salgótarjánai	83-25
Köcski vasút	

Irányszat

Magánleszámitóási kamatláb:

Bécs 5%, Berlin 4%, London 4%.

Budapesti gabonátőzsde.

Szász E. (Strasser és König) dobr. bizonyosnyos átvirali jelentése	
Bana májusra	10-87
októberre	11-57
1914. ápr.	8-10
Ros, októberre	8-78
szeptemberre	7-62
Zab, októberre	
szeptemberre	7-93
Tengeri 1913. szeptemberre	6-90
máj	
Készárú változatlan.	

Új bankjegyek. A hivatalos lap vasárnapi száma jelenti, hogy szeptember 29-ikén új huszkoronás bankjegy kerül forgalomba. E naptól kezdve az 1907-ben kibocsájtott huszkoronás bankjegyeket fokozatosan be fogják vonni a forgalomból.

Csődök. A budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék elrendelte a csődöt Kálmán és Barta női divatárkereskedők (Kecskeméti-utca 41.) ellen. Tömeggondnok dr. Pollacsek Károly ügyvéd; bej. határidő október hó 25. — Ugyancsak elrendelte a csődöt Székely és Weisz rövidáru kereskedők (Fejérváry-ut 7.) ellen. Tömeggondnok dr. Fái Sándor ügyvéd; bej. határidő október hó 31.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetésektelenségeket jelenti: Lederer Adolf Solt, Czuker Zsigmond Belényes, Bedő Ernő Erzsébetfalva, Neuwelt Simon Kaposvár (csőd), Ehrenfest Mihály Pécs (csőd).

Cégváltozások a debreceni törvényszék területén

Hajduhadházi Részvénytakarékpénztár. Rosenfeld Salamon igazgatósági tag töröltetett.

Singer Co. varrógép részvénytársaság. Behrmann Hermann György magyarországi képviselő bejegyeztetik. Kreft Gusztáv Lajos Nándor töröltetett.

Sohler-féle szalmakalapgyár részvénytársaság. Megszűnt, mivel az összes részvények az O. K. H. tulajdonába kerültek.

3099 - 1913. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreceni kir. járásbírósnak 1913. V. 3648/3. számu végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Habich H. M. részére debreceni lakosoktól 150 kor. töke, ennek 1913. év május hó 17. napjától számítandó 6% kamatai és az eddig összesen 57 kor. 20 fillér perkölttség erejéig, 1913. évi július hó 2-án bíróilag lefoglalt és 1786 koronára becsült pénzszekrény, örlőgép és egyéb ingóságok **1913. évi szeptember hó 23-án délután 1 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben, Hunyadi-u. 13. és Vörösmarty-n. 1. sz. a megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1913. évi szeptember hó 8. án.

Oláh Géza, bírói kiküldött.

Csödeladási hirdetmény.

Alulírott tömeggondnok közhírré teszem, hogy vb Ludeser János csődügyében a debreceni kir. törvényszék, mint csödbírósnak 20436-1913. P. sz. végzése alapján a csödtömeg beállározott és a csödeljár 1-1841. t. sz. alatt felvett 23252 K 75 fillér beszerzési és 17949 K 77 fillér becsértékű női és férfi divat- és pipereáruk zárt ajánlati uton eladotnak.

Az ajánlatok dr. Kardos Endre debreceni ügyvéd csödtömeggondnoknál adandók be ugyanott letendő bánatpénzül a megígért összeg 10 százaléka. Az ajánlatok legkésőbb **1913 október hó 1-ig délelőtt 11 óráig** adandók be.

Vevő a megvett árukat készpénz lefizetés ellenében 3 napon belül elszállítani köteles, az üzlet-helyiséget azonban rendes bérfizetés ellenében a vevő 1913. évi október hó 31-ig használhatja, ha ezíránt a tömeggondnokkal megegyezik.

A csödválasztmány fenttartja azt a jogot, hogy az ajánlatok között tetszés szerint válasszon, sőt a legmagasabbat sem fogadja el.

Sem a csödválasztmány, sem a tömeggondnok nem szavatol a leltár mennyiségéért, minőségéért és értékéért.

A vevő a vételáron kívül még a III. fokú vételilletéket is köteles megfizetni.

Debreczen, 1913 szeptember hó 21-én.

Dr. Kardos Endre.

Aki...
akar enni,
Debreczen

7669-191

Árverés

A debreceni kir. járásbírósnak 1913. V. 3648/3. számu végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Habich H. M. részére debreceni lakosoktól 150 kor. töke, ennek 1913. év május hó 17. napjától számítandó 6% kamatai és az eddig összesen 57 kor. 20 fillér perkölttség erejéig, 1913. évi július hó 2-án bíróilag lefoglalt és 1786 koronára becsült pénzszekrény, örlőgép és egyéb ingóságok **1913. évi szeptember hó 23-án délután 1 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben, Hunyadi-u. 13. és Vörösmarty-n. 1. sz. a megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1913. évi szeptember hó 8. án.

Oláh Géza, bírói kiküldött.

Csödeladási hirdetmény.

Alulírott tömeggondnok közhírré teszem, hogy vb Ludeser János csődügyében a debreceni kir. törvényszék, mint csödbírósnak 20436-1913. P. sz. végzése alapján a csödtömeg beállározott és a csödeljár 1-1841. t. sz. alatt felvett 23252 K 75 fillér beszerzési és 17949 K 77 fillér becsértékű női és férfi divat- és pipereáruk zárt ajánlati uton eladotnak.

Az ajánlatok dr. Kardos Endre debreceni ügyvéd csödtömeggondnoknál adandók be ugyanott letendő bánatpénzül a megígért összeg 10 százaléka. Az ajánlatok legkésőbb **1913 október hó 1-ig délelőtt 11 óráig** adandók be.

Vevő a megvett árukat készpénz lefizetés ellenében 3 napon belül elszállítani köteles, az üzlet-helyiséget azonban rendes bérfizetés ellenében a vevő 1913. évi október hó 31-ig használhatja, ha ezíránt a tömeggondnokkal megegyezik.

A csödválasztmány fenttartja azt a jogot, hogy az ajánlatok között tetszés szerint válasszon, sőt a legmagasabbat sem fogadja el.

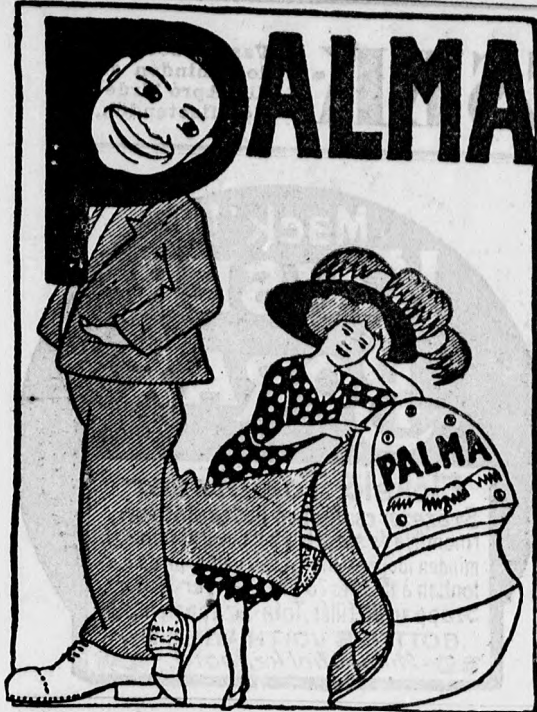
Sem a csödválasztmány, sem a tömeggondnok nem szavatol a leltár mennyiségéért, minőségéért és értékéért.

A vevő a vételáron kívül még a III. fokú vételilletéket is köteles megfizetni.

Debreczen, 1913 szeptember hó 21-én.

Dr. Kardos Endre.

Isko
les
Grünfe
férfi-, fiu-
Debre

**Aki jó péksüteményt és
komlós házi kenyeret**

akar enni, az kérje a HOLSTEIN-féle gyártmányt.
Debreczen, Méliusz-tér 8. szám. Telefon 12-67.

7669-1913. tkvsz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Balog Dávid debreczeni bej. cég végrehajthatónak, Pipó Imre és neje Seres Eszter debreczeni lakosok végrehajtást szenvedettek elleni végrehajtási ügyében az árverést elrendelte a debreczeni kir. törvényszék területén levő, a debreczeni kir. törvényszék területéhez tartozó, a debreczeni 10902. sz. tjkvben A. I. 1-3 sor 11040/9, 11041-42/4, 11043/6. hrsz. a. felvett ujosztású szántóföldekből álló ingatlanokra 1338 korona kikialtási árban és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1913. évi október hó 7 ik napján délelőtti 9 óra-
kor** e kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen 672 koronán alól eladatni nem fognak.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az, aki az ingatlanra megállapított kiállítási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, a vn. 25. §-a értelmében köteles nyomban a bánatpénzt az általa ígért ár 10%-áig kiegészíteni, különben ígérete figyelmen kívül marad és a nyomban folytatandó árverésen részt nem vehet.

Debreczen, 1913. évi június hó 16. napján. A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Balogh István s. k., kir. tszéki jegyző.

Iskolaöltönyök

leszállított árban

Grünfeld Adolf és Társa

férfi-, fiu- és gyermekruha-üzletében
Debreczen, Kistemplom mellett,
sarok bolt, kaphatók.

Valódi védjegyt

Őszi trágyázás!

Thomassalack

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya!
Óvakodjunk a hamisításoktól!
Csak akkor valódi, ha ily zsákban van és eredeti ölmzár van rajta.
Minden zsák tartalomjegyzékkel van ellátva!

KALMAR VILMOS

Thomasphosphatfabriken Berlin vezérképviselője
Budapest, VI. Andrassy-ut 49. sz.
Raktár Debreczenben: Kontsek Gézanál.

Különösen a jelenlegi rendkívül olcsó árakra figyelemztetjük a vásárlókat.

Donogán és Somossy

Hajdúvármegye szállítói nagy áruházába

**megérkeztek az őszi
:: idény újdonságai ::**

Kosztümbelmék — Bluz- és Pongyolakelmék
— Divatselymek — Flanellek — Velezek —
Bársonyok — Kész menyasszonyi kelengyék.
Külön szőnyegosztály.

3361-1913. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbiróságnak 1913. V. 4431/1. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint az Egészségügyi Műszaki Vállalat részére debreczeni lakosoktól 1750 korona tőke, ennek megítelt kamatai és az eddig összesen 372 kor. 26 fillér perköltség erejéig 1913. évi július hó 22-én bíróság lefoglalt és 3200 koronára becsült zongora, cimbalom és butorokból álló ingóságok **1913. évi szeptember hó 25-én del. tán 3 óra-
kor** kezdetét veendő és Debreczenben, Piac-utca 71. szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsárón alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.
Debreczen, 1913. évi augusztus hó 27-én.

Oláh Géza, bírói kiküldött.

Szülők figyelmébe!

A közeledő iskolaév alkalmából megtekintésre ajánlom legjobb kivitelű és legjobb anyagból készült

férfi-, fiu- és leánykaruháimat.

Az árak kitünő minősége által nagy megtakarítás érhető el.

NEUMANN M.

cs. és kir. udvari kamarai szállító
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 51. SZÁM.

!! Kun sertés-para !!

(Óvszer).

Próbálja meg! Husz perccel megússza a véaszt!

Disznója mindig egészséges, ellentálló lesz!

Non plus ultra.

Már az Andrásnapi malacoknak kezdeni

!! kell adni, hogy a tavaszi s nyári betegségek el ne vigyék !!

Ajánló információt ad: Nagy Lajos, Gombos, Kuczik, Némethy L. stb. részben nagyhízlaló urak Debreczenben. Szádeczky László urad. intéző ur Boczonád (Heves m.) gróf Zichy Géza tetéleni, Gosztonyi Kálmáné Pa Alalkai, gróf Bánffy Dénes Sznygyfalusi, Mihalovits thereszovádi, Pálffy Dénes takcsaálvi, Csapó István Pa Istvánlelki, (u. p. Földes), Balogh Tihamér Szentkozmai, (u. p. Ber.-ujfalu), Elek Dezső Demecseri, gróf Degenfeld József Csomaköz, Homokitay, Pelei Ugron Akos, Ugron Zoltán, fiatfalvi stb. uradalmi. Méltóságos és főtiszteltetű dr. Baltazár Dezső püspök ur Debreczen. Nt. Rácz Lajos ref. lelkész ur Micske, főtiszt. Lovischek Mihály Karász, Nt. Szücs László ref. lelkész Csátár, Pospiss és kisbirtokosa.

Számtalan elismerőlevél!

Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár Tóth Béla utóda Kubek gyógyszerésznél (Tisza-palota), Jóna és Jóna drogeriájában. 1 doboz 2 korona.

Figyelemztetés: Ne tessék ezt holmi vásári portékával összetévesztetni, bár nem állítom, hogy ezzel a sertésvész problémája meg van oldva, de a hirdett svindlik közt egyedül bír komoly gyógyértékkel, mit aránylag kis hirdetéssel elért elterjedtsége bizonyít legjobban!

Tíz szög 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér. ::

APRÓ HIRDETÉSEK

Vastag betűből szedett minden szó 10 fill. Apró hirdetések előrefizetendők. ::

Adás-vétel

Borosbordák, taposókádak használt és új leszállított árban Péterfia 76. 2230

Butorok legolcsóbban kaphatók, havi részletfizetésre is. Weisz Gyula asztalos és kárpitosnál, Széchenyi-u. 19. Minden kárpitos munkát felvállal. 1923

Konyha- és előszoba-berendezések készen kaphatók nagy választékban Weisz Ferenc asztalosnál, József kir. herceg-utca 7. szám. Telefon: 10-90. 1

Vadász cipőt és egyéves önkénteseknek cipőt, csizmát szabályszerűen készít Falusi Károly, polgári és katonai cipészmeister, Csapó-utca 41. sz. a. 310

Kapoztatás bordó eladó teljesen jókarban levő, megtekinthető Piac-u. 77. sz. I. em. 6. alatt. 129

Állás

Czimbalmot tanít előkelő tanárnő, kitűnő módszer szerint. Csak még néhány szabad órája van. Cim a kiadóhivatalban. 959

Péntárosnő vagonos családból, 200 korona havi fixizetésre forgalmas divatüzletbe felvétetik. — Bővebbet: Csapó-utca 12. Keresztépületben. 2273

2109

négyzetű föld egészben vagy részben eladó. :: Postakert, Posta-utca 5. szám alatt. Értekezhetni a tulajdonossal ugyanott. (Szemben a fémipariskolával.) 2238

Püspökladányban a Royal-szállodában

minden időben kényelmes szobák, meleg és hideg ételek kaphatók. Mérsékelt árak, pontos kiszolgálás. **Csengő a kapunál.** A n. é. utazó közönség heves pártfogását kéri: **Szántó Márton,** tulajdonos. 1801

Különlétele

Míg a készlet tart az új Béka áruházban Piac- és Hatvan-utca sarkán legújabb faconis selyem bluzok 10 korona. Szövet etamin és batizt bluzok 5 korona, 1 vég angol vászon finom szálú 11 korona, egy kész rumburgi lepedő varrás nélkül 2-40 korona, szövet maradékok 140 cm széles 3 korona. Férfi ingek és fehérművek remek választékban. Fiu és leánykaruhák remek választékban. Csekély bevásárlásnál sok pénzt takaríthat meg a Béka áruházban. 1715

VIZVEZETÉK, csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben jótállás mellett. Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítik. Házak évi jókarban tartását csekély díjazásért elvállalom. **Gyenes Antal,** Miklós-utca 29. sz. Telefon 379. 34

MAISON BIRO

angol női szabó Szalonját, mely 8 évig Budapesten létezett, Debreczenben Deák Ferenc-utca 13. szám alá helyezte át. Mérték után készít finom szövetből selyem bélésű. Kosztümöt 90, raglánt 70, plüss kabátot és színházi köpenyt 100 K. Hölgyek által hozott kelméből fazon 40 K. Elsőrendű munka. 2217

Kosztot és teljes ellátást kaphat 2-3 tanuló, egyedül álló özvegyasszonynál, kinek szép lakása van. Gyermekekre nagy gondot tud fordítani. Czim Kleinné, Aranyjános-utca 16. szám. 880

Üzlet

CIRIN parket és linoleum kenőcs kefével nélkül fényes és sikos. Aparkettet szép világosan tartja. — Kapható a DEUTSCH-üzletekben. 13

VALÓDI édes, nemes szegedi paprikakülönlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő fűszer-, gyarmat-áru nagykereskedésében, pénzügyi palota. Telefon 79. sz. 1755

TOLNAI

DÁNIELNÉL
Piac-u. 49.

Olcsó egységárak !!
11-13-15-18
korona.

Szüts István Új vizgyógyintézet és Zander-féle svéd gyógygymnastica ...
Debreczen, SIMONFFY-U. 7.

Hunyadi-utca 13.

Lakás

Miklós-utcai 21 szám alatt egy nagyobb udvari lakás azonnal, vagy november 1-re kiadó. Irodának is nagyon alkalmas. 836

Bolihelyiség Miklós-utca 22. szám alatt olcsón, azonnal kiadó. Mészárszéknek, hentesnek vagy borbélynak igen alkalmas. Értekezhetni a fűszerüzletben.

3 szobás modern utcai lakás melletk helyiségekkel együtt október vagy novemberre kiadó. Értekezhetni Magos-utca 18. sz. alatt.

Hat szobás utcai lakás Vár-utca 10. számú házban nov elsejére kiadó. Értekezhetni Boros Izidornál, Kossuth-u. 2.

!! MEGÉRKEZETT !!

MOSKOVITS JÓZSEF ari szabó divattermébe a legfinomabb angol

DIVAT SZÖVETEK

városi újbérbház 26. A nagyérdemű urak pártfogását kéri, tisztelettel:

MOSKOVITS JÓZSEF

Van szerencsénk a n. é. vadászközönség szives tudomására hozni, hogy az új angol villanyerőre berendezett automata-likusan működő löporadagoló-géptünk, amelyen az osztrák-magyar füstnélküli löport ezredgramm pontossággal le-mérhetjük, megérkezett. Füstnélküli töltények száza kemény seréttel és kátránytlemes fojtással 16-os K 13-12-05 K 15-12-05. Töltények megyel telefonunk utján megrendelhetők és postán is szállíthatók lesznek. Telefonszám: 12-69. Kiváló tisztelettel:

Ladányi József és Társa Debreczen, Piac-utca 83. sz., a Royal-szállóval szemben.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-utca 49., a főpostával szemben.

Mack-féle
KAISER-BORAX

Előkelő Toaletszer
Száz ezer családban használatban, Finomítja és szépíti a bőrt, megvédelmezi minden időjárás ellen. Csak valódi piros kar-tonban a 15, 30 és 75 fillér. Kaiser-Borax-Szappan 80 fillér. Tola-Szappan 40 fillér.
GOTTLIEB VOITH WIEN III/1
Mindenhol kapható.

6325-1913.

Hirdetmény.

Hajduhadház község f. év október 1-től két hónapra egy kisegítő végrehajtói állásra pályázatot hirdet. Fizetés egyezség szerint. Pályázati kérvények folyó hó 27-ig adhatók be; előzetes személyes megjelenés ajánlatos.

Hajduhadház, 1913 szeptember 20.

Bajdor János,
jegyző.

Farkas Gábor,
főbíró.

Gyermekjáték

a ruhamosás elvégzése a

Persil

önműködő mosószerrel.

Jótállás mellett ártalmatlan! Chlor nélkül

Félórai főzés után

vakító fehér ruhát!

„PERSIL“ kiméli a vásznat és a fehéremű az üstben való kifőzés után olyan szép lesz, mintha a napon a szabadban lett volna fehérítve.

Gyár: Gottlieb Voith, Wien III/1.

Kapható mindenütt.

XI. EV
D
ELŐFIZET
NEGYEDI
RONA 50
Ha
App
Fáj
mást lelk
suk haz
1526-iki
mények
mi oka l
dő előtt
ben nem
vításunk
még Mo
amikor
oda, har
szelid b
kezünk
megérty
De nem
ma, teg
pártosko
ha a sze
gyűlölkö
szemikk
meket, n
longanac
151
megtorlá
ná bárm
adná ha
veresen
val. 152
az orszá
védelmi
FI
Utaz
a r
Magy
álló társ
ez idő sz
a magya
nak meg
E cél
belében r
vinai Gaz
Leó főre
ros polg
Debrece
govinai t
egyreszt
másrészt
jen érinth
tőségének
Külön
kedelmi v
delmi, kis
lési lehet
érkeztek,
ezek föld
bert, müs
Igy jufott
erre a fo